

Görgény Utcai Óvoda

„Debrecen Város Közoktatásáért” díjas óvoda

4032 Debrecen Görgény u. 5.

tel.: 52/489-160, fax: 52/541-745

e-mail: gorgeny@ovoda.debrecen.hu

Pedagógiai Program

p.h.

Erdélyi Edit
óvodavezető

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETŐ	5
2.	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	9
2.1.	EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS KIALAKÍTÁSA	10
2.1.1.	<i>Egészségfejlesztési program</i>	<i>13</i>
2.2.	ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA	35
2.3.	AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	37
3.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	41
4.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	48
4.1.	JÁTÉK	48
4.2.	JÁTÉKBA ÁGYAZOTT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK	53
4.2.1.	<i>Külső világ tevékeny megismerése</i>	<i>53</i>
4.2.2.	<i>Mozgás</i>	<i>63</i>
4.2.3.	<i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i>	<i>66</i>
4.2.4.	<i>Verselés, mesélés</i>	<i>68</i>
4.2.5.	<i>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</i>	<i>70</i>
5.	MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	73
6.	TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	76
6.1.	PROJEKT	77
6.2.	KOMPLEXITÁS	79
6.3.	DIFFERENCIÁLÁS	80
7.	KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	81
7.1.	TEHETSÉGGONDOZÁS	81
7.2.	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK	85
7.3.	A FEJLŐDÉS NYOMON KÖVETÉSE ÓVODÁNKBAN	89
8.	BOLDOG ÓVODA PROGRAM	90
9.	GYERMEKVÉDELEM	91
10.	AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	96

Törvényi háttér

- * Alapító okirat
- * 363/2012. (XII.17.) korm.rend az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- * 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- * 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- * 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve.
- * 229/2012. (VIII.28.) korm.rend. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- * 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- * 1997. évi XXXI.tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- * 1993. évi LXXIX.tv. a közoktatásról

A GÖRGEY UTCAI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI:

Intézményünk neve: Görgey Utcai Óvoda

Intézményünk címe: 4032 Debrecen Görgey u. 5.

Telefonszáma: 52-489-160 Fax: (52) 541-745

E-mail: gorgey@ovoda.debrecen.hu, gorgey-ovi@vipmail.hu

Web: www.gorgeyovi.hu

Fenntartónk:

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata

4024 Debrecen, Piac u. 20.

Telefon: 06-52-511-400

A pedagógiai program

- Alkotója az intézmény nevelőtestülete
- Benyújtója: Erdélyi Edit óvodavezető

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik

1. BEVEZETŐ

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, a mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk. Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyet semmiféle előítéletnek.

Óvodánk Tevékenységeközpontú Programjával, meglévő személyi, és tárgyi feltételeivel biztosítjuk a gyermekek fejlődését.

ÓVODAKÉP

Az óvodánk Debrecen város szélén, egy lakótelep közepén helyezkedik el. Szomszédságában a Görgey Utcai Bölcsőde, az Árpád Vezér Általános Iskola és a Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium található. Földrajzi fekvésünk- a botanikus kert, Nagyerdő - elősegíti, hogy a környezetvédelemre nevelést kiemelt feladatként kezeljük.

A Tevékenységeközpontú Óvodai Nevelési Programot adaptáltuk, és elkészítettük a Természetközeli Óvodai Pedagógiai Programunkat.

Óvodánk 1980-ban panelekből épült, állaga közepes, folyamatos felújítás alatt áll. Udvarunk: 5800m², zöld területe kellemes színtere a szabadtéri mozgásnak és játéknak. Számos mozgásfejlesztő játék teszi vonzóvá a szabadjátékot az udvarunkon. Pályázatok és egyéb források feltárásával az elkövetkezendő időszak céljai között szerepel játszó udvarunk további fejlesztése, biztosítva ezzel a még tartalmasabb szabadtéri nagymozgás és játék megfelelő feltételeit.

A csoportszobák esztétikusak, egyediek, tükrözik az ott dolgozók egyéniségét. A gyermekek számára nyugalmat, otthonosságot sugároznak. Természetes anyagokat felhasználva rendeztük be csoportszobáinkat, ahol a gyermekek számára minden játéktevékenységnek külön kialakított helye van.

Az épület adottságait kihasználva két csoport egy mosdó helyiséget használ, ami folyamatos karbantartást igényel.

Az öltözőt úgy alakítottuk ki, hogy tágas teret biztosítson a mozgásos játékokhoz is, ahol a TINI-kondi segíti a nagyobb mozgásigényű gyerekek egyéni fejlesztését.

Tágas és sokféle eszközzel felszerelt tornatermünk hozzájárul a gyermekek mozgásfejlődéséhez, valamint alkalmas szakmai konferenciák lebonyolítására, és egyéb kulturális rendezvények szervezésére.

Óvodánkban kialakítottunk egy sósobát, melynek rendszeres használatával a felső légúti megbetegedések megelőzhetőek.

A logopédiai szobában szakképzett logopédus segíti a gyermekek beszédfejlesztését.

Környezeti adottságaink elősegítik, hogy óvodánkban a gyermekek, a szülők és a munkatársak egyaránt felszabadultan, biztonságban érezzék magukat.

Az óvodai nevelésben alapelveink:

T. Természet közeliség

Óvodánk a környezeti nevelés alapján működik. A helyi nevelési program kiemelt feladatnak tekinti a környezeti nevelést, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget.

Környezettudatos szemlélet kialakításával szeretnénk elérni azt, hogy a gyermekek tiszteljék környezetüket, bátran alakítsák azt anélkül, hogy kárt tennének benne.

Séták, kirándulások, táborozás /erdei óvoda/ alkalmával próbáljuk a gyermekeket fejleszteni, és kihasználni azt a többletet, amit a Nagyerdő közelsége jelent.

Ö. Önmegvalósítás

Középpontba helyezve a gyermeket, lehetőséget nyújtunk a személyiség kibontakoztatására. A gyerekek nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján, tevékenységközpontú módszerekkel történik, kiterjed a sajátos nevelési igényű, migráns, interkulturális gyermekek nevelésére is.

L. Lelki- testi biztonság

Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtünk, a gyermek mindenk felett álló érdekének figyelembe vételével.

A gyermeknek adott szeretetünktől megnyílik a fejlődés lehetősége, - a megszerzett biztonságérzettől – egészséges személyiségű gyermek fejlődik.

Óvodánk minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel, és ez minden tevékenységben megnyilvánul. Ezáltal közösségünk munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására.

GY. Gyermekek központúság

A gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására törekszünk.

Alapul vesszük a gyerekcsoport sokszínűségét, érdeklődését, életkori sajátosságait, az éres sajátos törvényszerűségeit. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, és képességeit, biztosítva mindenki számára az egyenlő hozzáférést, jogainak érvényesítését. A gyerekek önállóan, és személyes érdeklődéstől vezetve, tevékenységeken keresztül fedezték fel a világot.

GYERMEKKÉP

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik jól érzik magukat társaik és nevelőik körében. Fontosnak tartjuk, hogy sikerorientáltak legyenek, környezetükben jól eligazodjanak, problémájukra saját megoldást találjanak, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezzenek.

Gyermekeink között egyaránt található ingerszegény, csonka családból származó, nehezen nevelhető, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve kiváló képességű, jó családi háttérrel rendelkező, értelmiségi családból származó gyermek is.

Az óvodába érkezést megelőzően játszóházi napokon, szülői értekezleten a szülők betekintheznek óvodánk életébe.

Családlátogatások alkalmával pedagógusainknak lehetősége nyílik arra, hogy leendő óvodásainkat saját környezetükben ismerhessék meg.

A befogadás során törekszünk a családi légkör megteremtésére, amely a lehető legoptimálisabbá alakítja a gyermekek óvodánkhoz való viszonyát.

Gyermekeinknek lehetőséget biztosítunk, hogy a testi, szellemi, biológiai és erkölcsi képességeik, tulajdonságaik maximumát elérje.

Azt szeretnénk, hogy választékosan használják anyanyelvüket, gondolataikat világosan fejezzék ki, nyílt, barátságos, érdeklődő, és érzelem teli iskolásokká váljanak.

Az óvodapedagógus személyisége

Az óvoda dolgozói mintaként állnak a gyermekek előtt, személyiségük elfogadó, segítő, támogató attitűdön alapszik, modell-szerepük életrendi mintáikban, szokásaikban, kommunikációjukban mindennapi viselkedéskultúrájukban felerősödik.

Minden gyermeknek figyelembe vesszük mástól való különbözőségét. Maximálisan figyelembe vesszük a gyermekek jogait, hogy a neki megfelelő bánásmódban részesüljön, hogy kibontakoztathassa a benne rejlő lehetőségeket, hogy szükségleteit kielégíthesse. Óvodánkban már a befogadásnál megfigyelhető a személyes bánásmód kiemelt jelentősége. A szülőkkel igyekszünk jó kapcsolatot kialakítani, hisz tőlünk kapják a legfontosabb információkat gyermekükről. Mi is szakítunk erre mindig időt, hisz fontos, hogy mi történt a gyermekkel este, illetve aznap reggel, ehhez tudjuk igazítani bánásmódunkat. A legfontosabb, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában.

Óvodánkban már otthonosan mozgó gyermekeink napi tevékenységei során is személyes bánásmóddal segítjük elő fejlődésüket. **Elismerjük** teljesítményüket, **megbecsüljük** értékeiket, és **elfogadjuk** őket olyannak, amilyenek.

2. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kelégítése.

A megváltozott óvoda funkciója és az átalakult óvodahasználók köre következményeként a kompetencia program csomagból magunkénak tekintjük a komplexitást, a rendszerszerű látásmódot, a tapasztalatba ágyazott képesség fejlesztést, a feldolgozási módszerek sokféleségét. A túlméretezett műveltségi tartalmakkal szemben a használható ismereteket, és információkat helyezzük előtérbe. A gyermeki személyiség fejlődést kiemelten kezeljük.

Feladat:

- Egészséges életmód kialakítása, prevenciós feladatok ellátása, külső szakemberek bevonásával.
- Érzelmi, erkölcsi és érttékororientált közösségi nevelés és szocializáció biztosítása.
- Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
- Anyanyelvi nevelés.
- Hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztése, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtése.
- Az óvodáskorú gyermek fejlődésének, és nevelésének optimális feltételeinek biztosítása
- Közvetetten segítjük az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Tehetséges gyermekek felismerése, képességeik fejlesztése.

2.1. Egészséges életmódra nevelés kialakítása

Célunk:

Testileg, lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, egészségkultúrájuk és egészséges életvitel igényének alakítása. Váljanak képessé testi szükségleteik önálló kielégítésére.

Feladataink:

- Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásrendszerének kialakítása a differenciált életritmus figyelembe vételével.
- A gyermek egészségének védelmének, edzése, óvása, megőrzése a biztonságos környezet biztosításával.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- Séták, kirándulások szervezése.
- Mozgáskultúrájuk és egészség megóvásuk érdekében láb- és testtartásjavító torna tartása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása. (Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem)
- A Városi Egészségmegőrző Programok látogatása.
- Gyümölcs- és zöldségnapok fontosságának kiemelése.
- Dohányzás megelőzési programban való részvétel (6-7 éves gyerekek).
- Együttműködés az óvoda védőnőjével.

Kialakítandó és rögzítendő szokások

Táplálkozási szokások:

- Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában (víztisztító berendezés). A napi szükséges folyadékfogyasztást azzal biztosítjuk, hogy a gyermekek a nap folyamán bármikor ihatnak.
- Törekszünk a magas cukortartalmú ételek és italok, valamint a magas só és telítettség-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére.

- Gyümölcs, zöldség hét szervezése a szülők bevonásával. A csoportokban kialakított szokások alapján szülők egészítik ki a napi gyümölcs- és zöldségmennyiséget.
- A napi tápanyagszükséglet biztosítása során ösztönözzük a gyermekeket a tejtermékek fogyasztására és változatossága érdekében rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket az óvodában elfogyasztott ételekről. Az étkezések (tízórai, uzsonna) folyamatossága az egyéni szükségletekhez igazodik.
- Kulturált étkezési szokások biztosítása:
 - esztétikus, alkalomhoz illő teríték,
 - helyes, korcsoportnak megfelelő evőeszköz használat,
 - nyugodt étkezés,
 - étkezés közbeni helyes viselkedés.
- Segédkezés, majd önálló munkavégzés (naposi, és önkiszolgáló munka).

Higiénés szokások:

- Étkezések előtt és után, egyéb szennyező tevékenységek alkalmával használják a mosdót, ügyeljenek ruhájuk tisztaságára.
- Környezeti higiéné: allergén anyagokat kiszűrjük, felületeket napi rendszerességgel tisztántartjuk.
- Téli időszakban heti rendszerességgel használjuk a sósobát.
- A betegségek megelőzése érdekében higiéniai szokásokat alakítunk ki. (fogmosás, kézmosás, Wc megfelelő használata.)
- Az időjárásnak megfelelő öltözködésre neveljük gyermekeinket.

Öltözködés:

- A szülőkkel közös érdekünk, hogy gyermeküket réteges, kényelmes, rugalmasan változtatható öltözékben hozzák óvodába.
- Kabátok, kinti cipők elhelyezése a külső öltözőben
- Váltó ruha elhelyezése az óvodai öltözőszekrényekben.

Mozgás:

- Szabad levegőn való tartózkodás
- Tornaterem kihasználása
- A mozgásfejlesztő játékok használata
- Mindennapos mozgás
- Testnevelési, mozgásos játékok szervezése
- Tini-kondi használata
- Séták, kirándulások szervezése

Alvás, pihenés:

- Nyugalom, csend, és jó levegő biztosítása
- A gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata
- Alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése kiscsoportban, a befogadás segítése.

Levegőztetés

- Délelőtt, és délutáni is sok időt töltenek a gyerekek a szabadban
- Szabadban történő tevékenységek szervezése (élő társasjátékok, testnevelési játékok, művészeti tevékenységek)

A fejlettség mutatói az óvodáskor végére:

- Válgják a gyermekek szokásává a rendszeres, gondos, önálló tisztálkodás igénye.
- Szilárduljon meg az étkezés közbeni kulturált magatartás.
- Alakuljon ki az önállóság a vetkőzés és öltözködés területén.
- Törekedjenek környezetük esztétikus kialakítására, vigyázzanak rendjére és tisztaságára.
- Válgják a gyermekek szükségletévé a rendszeres gyümölcs és zöldség fogyasztás.
- Ismerjék meg a környezetünket és egészségünket károsító, ártalmas hatásokat (média, alkohol, dohányzás).

Esztétikai szükségletek kielégítése

Alapelvek:

- A környezet (természeti és társadalmi) esztétikai hatásainak észleltetése, a befogadásra nevelés.
- Az esztétikai élményszerűség biztosítása.
- Az esztétikai szükségletek fejlesztése (igény, ízlés formálása) az ingergazdag, esztétikus környezettel, tárgyi világgal.
- Az esztétikai tevékenységek önkifejező szerepének támogatása (a gyermekről szerezhető információk elemzésének biztosítása).
- A felnőtt és gyermek tevékenységében az esztétikai élményszerűségekre törekvés.
- Az esztétikai tevékenységek természetéből adódó komplexitás érvényesítése (az élmények, az alkotó tevékenységek biztosítása).
- Az esztétikum által közvetített etikai értékek felfedeztetése (a társadalmi környezetben).
- Az esztétikai ízlés megalapozásával, az egyéni eltérések toleranciájának érvényesítése.
- Az egyéni fejlődési ütemhez, érdeklődéshez és élményvilághoz alkalmazkodó differenciált fejlesztés.

2.1.1. Egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok felhasználásával készült:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény

1. Bevezetés

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindennapos működés során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra. Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője, megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az alábbi területekre terjednek ki:

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapi mozgás, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi és környezeti higiéné

A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

Testi és lelki egészség

Az óvodára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az óvoda segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Alapelvek, célok

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természetkörnyezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti -, környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programunkkal a szülők és környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Humán erőforrások:

A nevelőtestület elfogadja, és magáénak vallja az egészséges életvitelre és környezetbarát gondolkodásra nevelés alapelveit. Az óvodapedagógus feladata, hogy segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.

Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermekeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, pedagógiai asszisztens és a dajka példája elengedhetetlen.

Az intézmény személyi összetétele:

- 1 fő intézményvezető
- 16 fő óvodapedagógus
- 8 fő dajka
- 1 fő óvodatitkár
- 2 fő pedagógiai asszisztens
- 1 fő udvaros
- 2 fő konyhai dolgozó

Az egészségnevelést segítő külső szakemberek:

- Gyermekorvos: Dr. Chrametz Katalin
- Védőnő: Varga Ágnes
- Logopédus: Katonáné Kun Zsuzsa

2. A környezeti és egészségnevelési intézményi alapelvek, célok

Hosszú távú céljaink

Rendszerszemléletre nevelés elve:

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok között összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve:

(Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés)

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember- harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve:

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi- lelki egészség elve:

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény. Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód). Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős- tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Rövid távú céljaink

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása
- Helyes napirend és életrend kialakítása
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása
- A szabadidőhasznos eltöltése
- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében

Az egészségfejlesztés feladatai:

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés

I. Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

Általános cél és feladat:

A szomatikus nevelés felöleli a test, a szervezet megismerésére, és megismertetésére vonatkozó nevelési feladatot, mint az egészség megvédésének, a tudatos egészségvédő magatartás ismereti alapját, továbbá a mentálhigiénét és a mozgásszokások alakítását.

Óvodai nevelésünk megvalósítja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazottakat, valamint felöleli a gyermek egészségvédelmét, egészségfejlesztését, az élet és a testi épség megőrzését.

A szomatikus nevelés területei:

- a) személyi higiénia fejlesztése
- b) környezeti higiénia fejlesztése
- c) az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- d) a betegségek megelőzésére nevelés
- e) napi rendszeres testmozgás, testedzés
- f) balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

a) Személyi higiénia fejlesztése:

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és a WC-papír használatát.

Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiénáját, tárolási feladatait.

Célunk: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme. Feladatunk: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű.

A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott.

Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, szappantartóval (folyékony szappanadagolóval), körömkefével. A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC. A gyermekek számára biztosított orrtörölkész,

orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk.

A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége, melyhez a jellel ellátott poharakat elérhető magasságban helyezzük el.

Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiéniai szabályok betartására. Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

b) Környezeti higiénia fejlesztése:

Célunk a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

A feltételek biztosítása:

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk.

A gyerekek környezetében lévő, és a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók. Az eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.

A helyiségekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.

Gondoskodunk a helyiségek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk. Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek gondozását. Udvari eszközeink az EU szabványnak megfelelőek. A játszótéri elemek rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk.

Az udvari homokozót időközönként felújítjuk. Napi rendszerességgel frissítéséről az udvaros gondoskodik. Lehetőségeinkhez mérten a homokozó árnyékolását megoldjuk.

c) Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése előírja, hogy a gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésben, az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Az élettani szükségletnek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás- egészségügyi előírások kidolgozása az OÉTI feladata. Az OÉTI elkészítette a táplálkozástudomány mai állásának megfelelő táplálkozás, a rendszeres étkezést biztosító, szervezett ételmezési ellátásra vonatkozó ajánlást. Az ajánlás hatálya kiterjed valamennyi közétkeztetést nyújtó szervre. A közétkeztetők feladata ezen ajánlás szerint az élettani energia- és tápanyagigényeknek megfelelő összetételű és jellegű táplálék biztosítása.

Debrecen város önkormányzati fenntartású óvodáiban –így a mi intézményünkben is- a Sodexo Magyarország Kft. biztosítja az étkezést. Kiszállítás után óvodánk tálalókonyhájában történik meg az adagolás és a tálalás előkészítése.

Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk, hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladatunk a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A feltételek biztosítása:

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálatl ételek elnevezését megtaníttjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről.

Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban.

A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a főzőkonyhákkal történő egyeztetésekkel megoldjuk, fokozott figyelemmel kísérjük (tejérzékeny, lisztérzékeny, stb.) a gyermekek étkezését. Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást. Fokozott figyelmet fordítunk a gyerekek (közvetett módon a családok) étkezési szokásaira. Táplálkozási rendellenesség – túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

d) A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladatunk ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakran előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A feltételek biztosítása:

A minden gyermek számára biztosítjuk a jellel ellátott egyéni tisztálkodási eszközöket (törölköző, fogkefe, fogmosó pohár, fésű) melyek tisztításáról, fertőtlenítéséről rendszeresen, szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk, elhasználódás esetén gondoskodunk pótlásukról (pl. fogkefe.)

A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.

Szezonális fertőző betegségek megelőzésére- a szülők segítségével - vitaminban gazdag zöldségeket és gyümölcsöket biztosítunk, hangsúlyozzuk ezek fogyasztásának fontosságát.

Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra.

Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket különítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön.

A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be (pl. fejtetvesség)

e) A mindennapi mozgás megvalósítása

A modern kor és az azzal együtt járó technológiák a felnövekvő nemzedéket mozgásszegény életmódra kényszerítik. A fizikai teljesítmény romlása hosszú távon a szellemi képességek hanyatlásához vezethet.

Ennek megakadályozása, a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében óvodánk biztosítja a mindennapi mozgást. A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életünket átszövi. A mozgásos versengések során a gyermekek átéli a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezek kezelését is. A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik is kiszélesednek.

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képességfejlesztése.

A feltételek biztosítása:

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

A testnevelés foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük. Lehetőség szerint szabadban szervezzük ezeket a tevékenységeket, és legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével. Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta padló.

Figyelemmel fordulunk a betegségből lábadozó, gyenge fizikumú gyerekek foglalkoztatására, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

A mozgásos játékok fejlesztik:

- a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés, kedvezően befolyásolják a gyermekek teljesítő képességét,
- felerősítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatékonyságát. Az egészségfejlesztő testmozgás hatékonysága érdekében az alábbi egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembe vétele szükséges a konkrét feladatok megszervezése során:

Lehetőség szerint

- minden gyerek minden nap vegyen részt a szervezett mozgásban
- az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás (pozitív megerősítés)
- érvényesüljön a sport személyiség és közösségfejlesztő hatása
- a testmozgás az életkori sajátosságok figyelembe vételével játékos, táncos elemeket is tartalmazzon
- a mindennapi mozgás az életminőség javítását szolgálja
- a napi tevékenység részeként 10-20 perces frissítő mozgás a szabadban
- tudatos, a nagymozgások, finomotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások
- kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése a prevenciós torna biztosítása
- a mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése
- szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe (sportnap, egészségvédelmi napok)

f) Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Gyermekebalesetnek minősül minden olyan baleset, ami akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.

Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik (olló, tű, kés, villa).

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.

Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.

A feladatellátási helyen megbízott, képzett elsősegélynyújtó személy dolgozik, és biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

Az óvoda, és az óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII.31.) rendelet 168. §-a rögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira.
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermek, a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell.
- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat.
- A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni.

- Az óvodának lehetővé kell tenni a szülői szervezet, közösség részvételét a gyermekbalesetek kivizsgálásában.
- Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

II. Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A testi, lelki mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A Nkt.62.§ (1) bekezdés g) pontja értelmében a pedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi- lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében megtegyen minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betarttatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő- és szükség esetén más szakemberek-bevonásával.

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Általános cél olyan személyiségszerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik.

Feladata a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását.

A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei:

- a) Egészséges életvezetés
- b) Stresszelhárítás
- c) Egészségre káros szokások megelőzése
- d) Érzelmi nevelés

a) Egészséges életvezetés

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk, megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladatunk az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

A feltételek biztosítása:

Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen.

A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét.

A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.

Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió). Minden adódó lehetőséget kihasználunk, mellyel a családi életre nevelést segítjük elő, így a családi munkamegosztás fontosságára, az apai és anyai hivatás szépségét emeljük ki.

b) Stressz-elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladatunk a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz -hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz- hatások kompenzációja.

A feltételek biztosítása:

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak.

Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény.

Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sürgetést és a várakozást.

A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

c) Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Célunk, hogy olyan egészségvédő modellt ismertessünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát.

Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

d) Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk állandó értékrendünk megteremtésével az elvárt érzelmi, erkölcsi és közösségi normáknak megfelelő személyiségjegyek, viselkedési formák kialakítása.

Feladatunk a gyermek képességeinek fejlesztésével optimális érzelmi és szociális attitűd megalapozása. A szeretet, a tisztelet közvetítésével érzelmi biztonság megteremtése, mely elősegíti az önbizalom, a pozitív én-kép kialakulását.

A feltételek biztosítása:

Kiemelt feladatunk a gyermekek beilleszkedési képességének elősegítése, csoportba történő integrációja.

Különös gonddal figyelünk a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyerekek beilleszkedésére.

A csoportban történő alkalmazkodás képességének fejlesztése fontos feladat, ilyen az egészségvédő, szabálykövető magatartás, a természeti és társadalmi feltételekhez alkalmazkodó viselkedés kialakítása, az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, az udvarias viselkedés, az együttműködés elfogadása.

Teljes óvodai nevelésünket áthatja a gyermek-felnőtt tiszteletre épülő bizalmas, tapintatos és elfogadó viselkedése és a szeretet.

Törekvésünk, hogy a gyermek-gyermek kapcsolatban is jelen legyenek ezek az értékek.

III. Szociohigiénés egészségfejlesztés

A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk, hogy a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladatunk, hogy zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

A szociohigiénés egészségfejlesztés területei:

- a) Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
- b) Egészségpropaganda

a) Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés

Célunk a gyerekek közösségbe való befogadása, egyenértékű emberként való elfogadása, szeretetteljes együttműködésben való óvodai légkör megteremtése.

Az óvodai integrált nevelés célja, hogy az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján a 3-7 éves integrálható fogyatékos vagy szociális hátránnyal küzdő gyerekek számára a normál óvodai nevelés során részükre folyamatos és elégségesen biztosított speciális fejlesztés mellett a gyermeki jogokat gyakorolva szociálisan, értelmileg, érzelmileg az iskolai életre éretté váljanak.

Feladatunk az óvodapedagógus részéről a másságnak a gyermekközösség irányába történő elfogadtatása, minden gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi-lelki sérüléseire tekintet nélkül!

Az óvodai nevelés azon fogyatékos gyermekek részére nyújt adekvát fejlesztési lehetőséget, akik önkiszolgálásra képesek, fogyatékoságuk olyan mértékű, hogy a közösségi nevelés feltételei között a beilleszkedésre képesek, ismereteik, jártasságaik, készségeik fejleszthetők.

A feltételek biztosítása:

Biztosítjuk a biztonságos, szeretetteljes légkört, és az önérvényesítés helyes szabályainak kialakításán túl az egymáshoz való alkalmazkodás helyes módját következetesen betartjuk. Törekszünk arra, hogy a szervezett óvodai programokban minden gyermek hasonló jogokkal vehessen részt, ennek segítése minden óvodapedagógus feladata.

A törvényben megfogalmazottak szerint nyitottak vagyunk az integráló nevelés feladataira, intézményünk objektív lehetőségeit szem előtt tartva.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez a megfelelő szakemberek segítségére számítunk.

b) Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata.

A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata.

Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb ...).

Célunk a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladatunk modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

Rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések

A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése az intézményvezető feladata az SZMSZ –ben leírtak alapján. Lehetőség szerint évente egyszer fogászati és általános szűrővizsgálat megszervezése javasolt.

A célok elérését szolgáló legfontosabb feladatok, tevékenységek

Természeti környezettel kapcsolatos anyag feldolgozása foglalkozásokon képességfejlesztő tevékenységgel	- Az természet folyamatos megfigyelése az évszakok változásával kapcsolatban. - Az időjárás jellegzetességeinek követése. - Hazánk növény és állatvilágának bemutatása. - Gyümölcsök, zöldségek megismertetése, megszerettetése. - Természetvédelmi jeles napok megünneplése. - Ismerkedés saját testünkkel, testrészek, érzékszervek funkcióinak megismertetése.
Társadalmi környezettel kapcsolatos anyag feldolgozása foglalkozásokon képességfejlesztő tevékenységgel	- Lakóhelyünk megismerése - Nemzeti ünnepeink, hagyományaink megismerése, megünneplése. - Orvos gyógyító munkájának megismerése, látogatás a gyógyszertárba. - Könyvtárlátogatás - Lakóhelyünk templomainak megismerése - Városi közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök.
Személyes higiéné elsajátítása	- Helyes szokások kialakítása az étkezések, az öltözködés, a tisztálkodás, a testápolás és az illemhely használatával kapcsolatban.
Egészséges étkezés	- Hetente tartunk gyümölcsnapokat a szülők segítségével ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak.
Az egészséget befolyásoló környezeti tényezők felismertetése	- A rossz minőségű levegő, a szmog megismertetése, okai. - A vízszennyezés következményeinek bemutatása.

A sokoldalú mozgás lehetőségének biztosítása	- Hetente két kötelező szervezett mozgás a csoportokban, ahol megvalósul az eszközökkel végzett képességfejlesztés. - Mindennapi mozgás beillesztése a napirendbe. - Mozgással kísért énekes játékok, drámajátékok szervezése - Udvari mozgás, szabad játék az udvari játszóeszközök felhasználásával. - Élményszerző séták és kirándulások az óvoda szűkebb és tágabb környezetében
Egészségkárosító szerek egészségi kockázatának tudatosítása	- Dohányzás megelőzési programban való részvétel a nagycsoportosokkal.
Környezettudatos életmód elemeinek szocializációja	- Természetbarát anyagok használatának megismertetése. - Természeti környezetünk védelme, óvása. (szelektív hulladékgyűjtés, madáretetés stb.) - Energiatakarékosság (víz, villany) fontosságának folyamatos hangsúlyozása.
Csoportszoba, öltözők, folyosók mellékhelyiségek, udvar tisztasága	- Az óvoda helyiségeinek takarítása napi rendszerességgel, illetve szükség szerint gyakrabban. (dajkák) - Mellékhelyiségek folyamatos fertőtlenítése tisztántartása, tisztálkodási szerek biztosítása. - Törölközők, ágyneműk rendszeres mosása a szülők feladata. - Az udvar tisztántartása, gondozása, évszaknak megfelelő feladatok ellátása az udvaros mindennapi feladata. (seprés, lombgyűjtés, fűnyírás, locsolás, homokozók karbantartása, hó eltakarítás, balesetmentesítés)

Kirándulások szervezése	- Évszakonként rövid kirándulások szervezésén. - Évente egy nagy kirándulás szervezése az óvodásoknak. - Csoportokban szülőkkel közösen szervezett kirándulások (pl. Nagyerdő, Bodaszőlő, környező tanyák, falusi tájházak)
Az óvodán kívüli ismeretterjesztés lehetőségeinek kihasználása	- Szomszédos iskolák rendezvényeinek, kiállításainak látogatása. - Városban szervezett rendezvények látogatása. - Állatkerti látogatások. - Ismerkedés a tanyasi élettel, háziállatokkal kirándulások alkalmával. - Kirándulás a Nagyerdőre
Hulladékgyűjtés	- A gyermekekkel megismertetjük a szelektív hulladékgyűjtést, az ehhez használatos színes konténereket. - Az óvodánkban kirakott elemgyűjtő dobozba gyűjtjük a használt elemeket, akkumulátorokat.
Baleset megelőzési intézkedések	- Minden csoportban rendszeresen balesetvédelmi oktatást tartunk a gyermekeknek. - Az óvodai udvari játékok folyamatos ellenőrzése. - Elsősegélynyújtás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása

2. 2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és szocializáció biztosítása

A szocializáció elsődleges színtere a család, amely bővül az óvodai neveléssel. Itt a kortárs csoportban kialakul az önismerete, a társai egyenrangú kommunikációs kapcsolatot jelentenek s képes összehasonlítani önmagát másokkal. A szocializáció a gyermekkorban a legintenzívebb, ugyanis megtanulja a gyermek megismerni önmagát, megtanulja az együttélés szabályait, az elvárt viselkedésmódot.

Mindennapi pedagógiai tapasztalataink igazolják, hogy az azonos életkorú gyerekek között is eltérések vannak személyiségük fejlettsége között. Az egyén boldogulása függ attól, hogy rendelkezik-e az önelemzés, önértékelés és az önfejlesztés képességével.

Nevelőmunkánkban fontos, hogy mennyire tudjuk engedni és elfogadni a gyermekek önálló törekvéseit. Hol vannak az ésszerű korlátok, amelyen túl a gyermek már sérti a csoport többi tagjának érdekeit.

Feladataink:

- Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése a felvételt nyert gyermekeknél.
- Bensőséges, családi, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör biztosítása.
- A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus, és a dajka gondoskodó, szeretetteljes magatartásával, pozitív attitűdjével. Nyugodt, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása, melyben az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek és az alkalmazottak közötti kapcsolatot a pozitív érzelmi töltés jellemzi.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolat fejlesztése érdekében.
- Segítjük a gyermekek éntudatának alakulását és teret engedünk az önkifejező törekvéseinek.
- Neveljük gyerekeinket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól. Befogadó szemlélettel a különbözőség elfogadásának segítése.
- Pontos, körülhatárolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek gyakorlása.

-
- Lehetőséget teremtünk a gyermekeknek és a családoknak a közös programokon való részvételre.
 - A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása.
 - Közös élmények kapcsán fejlesztjük az erkölcsi tulajdonságokat, az akaratot, az önállóságot, az önfegyelmet, a kitartást, a feladattudatot, szabálytudatot.
 - A gyermekekben megfelelő önfegyelem, önbizalom, önértékelés kialakítása, önérvényesítő, önkifejező képesség, szokás- és normarendszer megalapozása.
 - A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.
 - Egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével szocializációjuk segítése.
 - A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása.
 - A konfliktus helyzetek megfelelő kezelésének segítésére, mentálhigiénés és drámajátékok alkalmazása.
 - Társas kapcsolatok nyomon követése és szociometriai felmérés készítése, értékelése, feladatok kijelölése (középső és nagycsoportos korú gyermekeknél).
 - Ismerkedjenek a magyar nép kultúrájával, és hagyományaival, ezzel segítve a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődést.
 - Elősegítjük a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek kialakulását.
 - Gondoskodunk arról, hogy nemzeti és népi ünnepeink szerves részei legyenek a csoportok életének.
 - Elengedhetetlennek tartjuk városunk megismerését, felfedezését, a rendezvényekbe való aktív bekapcsolódást, és az élmények tevékenységekben való feldolgozását. ¶ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára biztosítjuk az egyéni érzésüknek és fejlődésüknek megfelelő szakmai, pedagógiai segítséget a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel együttműködve

Fejlettségi mutatók óvodáskor végére:

- A gyermekek aktívan vegyenek részt a közös tevékenységekben, felnőtt kérése nélkül is.
- Képesek együttérzéssel fordulni társaikhoz.
- Fogadják el az egyes tevékenységek által megkívánt magatartási formákat.
- Viselkedjenek tisztelettel a felnőttekkel és társaikkal szemben.
- Bizalommal forduljanak a velük foglalkozó felnőttekhez.
- Alakuljon ki szabálytudatuk és vállalják tetteik következményeit.
- Társas kapcsolataikban egyszerű konfliktusaikat legyenek képesek megoldani.
- Élményeiket és gondolataikat egyre könnyebben és árnyaltabban, választékosabban fogalmazzák meg, hogy ez által alkalmassá váljanak a másokkal való együttműködésre.
- Értsék meg és tartsák tiszteletben társaik közötti különbségeket.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre, felnőttel és gyermektársaival.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

2. 3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósul, mert a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek is tartalmát képezi.

Változatos formában, komplex módon, sok beszélgetéssel, játékkal, a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk, kreatívabbá formáljuk óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét, verbális alkotó készségét. Az óvodapedagógus mintaadásával, és olyan környezet megteremtésével segít, amely a gyermek kíváncsiságát ébren tartja, kérdéseire megfelelő választ ad, megerősíti aktivitását, lelkesedését, kezdeményezését, felfedező- kutató érdeklődését, egyéni tempóját figyelemmel kíséri, hozzásegíti, hogy az őt körülvevő világ egészével ismerkedjen. Óvodáskorban a cselekvés, a mozgás, a beszéd és a gondolkodás egymástól elválaszthatatlanul fejlődik. A változatos tapasztalatszerzés és a sokoldalú érzékszervi megtapasztalás teszi lehetővé, amelyben hangsúlyt kap az érzékelés, a cselekvés, a tevékenység.

Az értelmi nevelés feladata, egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás) fejlesztése.

Anyanyelvi nevelés alapelvei:

- A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése / érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, akarat, gondolkodás /.
- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése városi versmondó, mesemondó versenyeken való részvétel.

Az értelmi fejlesztés alapelvei:

- A gyermekek tájékozottságának megismerése.
- Egyéni és közös tapasztalataikra épülő ismeretszerzés biztosítása.
- A szűkebb és tágabb természeti- társadalmi környezet megismeréséhez szükséges aktív tevékenységek felkínálása.
- Az utánpótlásos tanulás és a problémakereső, problémamegoldó próbálkozásokra, felfedezésekre épülő gondolkodás megalapozása.
- Szükség esetén az egyén fejlettségétől függő óvodapedagógusi minta, modell nyújtása (egy probléma többféle megoldásának keresésére ösztönzés).
- A gondolkodási struktúra megalapozása a logikai műveletek végzésével (tevékenységekben, élethelyzetekben).
- A felismerés, a megtapasztalás, a saját élményű tanulás, a tudás örömeinek felébresztése.
- A tevékenységekben, multiszenzoros úton, több csatornán (érezékelés: látás, tapintás, hallás, mozgás...) keresztül történő megismerés.

-
- Az eredményre törekvés a nehézségeket legyőző, újrakezdő, önkorrekcióra képes magatartás erősítése.
 - A gyermekek érdeklődésére épülő információfeldolgozás (tervezés).
 - Alkalmanként a gyermekek tájékozottságának pedagógiai értékelése (folyamatban, vagy folyamat végén – mérőeszközzel és elemzéssel).
 - Az egyéni erősségek és gyenge pontok ismeretében a gyermekek differenciált fejlesztése.
 - A tanulás iránti vágy felkeltése, a tanulás, a felfedezés, a megismerés megszerettetése.

A gyermek számára biztonságos, ingergazdag környezetet teremtünk, ahol lehetőséget biztosítunk, hogy kibeszélje magát. Az óvónő kérdéskultúrájával beszédre, gondolkodásra készíti a gyermekeket. Kérdéseire folyamatosan választ kap, szabad önkifejezési vágyát érvényesítheti. Körültekintő odafigyeléssel további beszélgetésre ösztönözzük a gyerekeket. Spontán és tervezett helyzetek (beszélgető kör, önálló mesemondás) kialakításával segítjük gondolatainak kifejezését. Pozitív mintaadással és szabályközvetítéssel (javítgatás elkerülésével) fejlesztjük beszédkultúrájukat. Óvodánkban „beszélő környezet” (képekkel) alakítottunk ki, ami a gyermekek asszociációs képességeit fejleszti.

A beszédfejlődésben lemaradt gyermekek fejlesztését szakképzett logopédus végzi.

Az óvodapedagógus feladata:

- A tevékenykedtetés vonzóvá tétele, amelynek végcélja a sikerélmény.
- A tevékenykedtetésben az önkéntesség és a választás szabadságának megteremtése.
- A felfedezés örömeinek, az „ahá” élménynek biztosítása, amely során olyan képesség fejlődik ki, amely más hasonló helyzetben is felgyorsítja a megértést.
- Egyéni és kooperatív kölcsönös egymásrautaltságot teremtő társas helyzetek létrehozása (a rugalmasság a produktív interakciók fejlesztése érdekében).
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára megfelelő tevékenységek biztosítása
- Változatos tevékenységek folyamán biztosítani a gyermekek számára a tapasztalatszerzést, ami fejleszti készségeiket, képességeiket.

Fejlettségi mutatók óvodáskor végére:

- Alakuljanak ki azok a képességek és készségek, amelyek az életkori sajátossághoz igazodva a fejlődés befolyásolói.
- Életkornak megfelelően alakuljon ki a pontos érzékelés, észlelés.
- Beszédük jól érthető, mondataikban jelenjenek meg a főnevek, igék, melléknevek, számnevek.
- Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal beszéljenek kifejezve érzelmeiket, élményeiket, gondolataikat.
- Beszédükben jelenjenek meg az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak
- Mutassanak érdeklődést az új, és ismeretlen kifejezések iránt.
- A könyveket szívesen nézegessék, meséljenek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban jelenítsék meg.
- Alakuljon ki nyelvi fejlettségük, írás, olvasás iránti érdeklődésük.
- Alakuljon ki a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás.
- Bármilyen feladathelyzetben törekedjenek önálló elképzelések megvalósítására (önállóság, kreativitás kiteljesedése), életkornak megfelelő beszédtempóval gondolataikat fejezzék ki.
- Drámajátékban és beszédben személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokat és mimikát használjanak.
- Képesek legyenek a kontextusos beszéd alkalmazására.

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Változó világunkban a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, így az új dolgok iránti elfogadáshoz a bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiség megléte szükséges. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek. A gyermek szeretetszükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt.

Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben. Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz /gyermek anyanyelvének gyakorlása, szokások, hagyományok megismerése, ápolása /.

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe.

A pedagógiai asszisztenst, a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltá kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük. Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos folyamat, melynek tervét, a csoportnaplóban jelenítjük meg /munkatársi értekezletek/.

A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen a feladataink megvalósításához /óvodatitkár, konyhai kisegítők, udvaros/.

Óvodapedagógus, főiskolai végzettséggel	17 fő
Óvodapedagógus tanítói-óvodapedagógusi diplomával	1 fő
Óvodapedagógus szakvizsgával	6 fő
Pedagógiai munkát segítő dajka	8 fő
Pedagógiai asszisztens	2 fő
Óvodatitkár	1 fő
Konyhai kisegítő	2 fő
Udvaros	1 fő

Az óvoda teljes alkalmazotti létszáma: 31 fő

További szakképzettséggel rendelkező pedagógusok

Tanítói diploma	1 fő
Gyakorlatvezető mentortanár szakvizsga	1 fő
Gyógytestnevelői szakvizsga	1 fő
Tehetséggondozás szakvizsga	2 fő
Ének-zene szakvizsga	1 fő
Gyermekek- és ifjúságvédelem szakvizsga	2 fő
Közügyvezetés vezetői szakvizsga	1 fő
Differenciáló fejlesztő szakvizsga	1 fő
Kommunikáció és beszédfejlesztő szakvizsga	1 fő

Évek óta fontosnak tartjuk az önképzést, és a külső és belső továbbképzéseket. Irányultságát a szakmai elvárásoknak, partneri igényeknek megfelelően határozzuk meg.

A munkaközösségi munka az évváró nevelési értekezleten kerül értékelésre, ekkor lehet pályázni a munkaközösség-vezetői státuszokra. A nevelőtestület pályázat útján dönti el, hogy kik vezetik a következő nevelési évben a munkaközösségeket, és milyen munkaterv szerint, milyen témákban fognak dolgozni. Szakmai fejlődésünk céljából mindig az aktuális igényeknek megfelelően hozzuk létre a munkaközösségeket.

Tárgyi feltételek

A helyi programunk megvalósításához szükséges tárgyi eszközöket költségvetési keretből, pályázatok útján, szülői felajánlások és alapítványunk segítségével szerezzük be.

Udvarunk teret ad a gyerekek nagy játék-, és mozgásigényének kielégítéséhez. Ligetes, füves területén a mozgásfejlesztő eszközök változatos játéklehetőséget biztosítanak óvodásaink számára.

Csoportszobáink berendezéseit úgy alakítottuk ki, hogy megfeleljen a gyermekek testméreteinek. Játékeszközeiket a belső igényeiknek megfelelően, önállóan választhatják ki, mindezek biztonságukat, kényelmüket szolgálják, melyek változatos színükkel, formájukkal, harmóniát sugároznak a környezetükben.

A szülőkkel való kapcsolattartás érdekében a fogadóórát, és a megbeszéléseket a nevelői szobában tartjuk.

Szorgalmaztuk a természetes anyagokból készült játék- és mozgáseszközök beszerzését.

Intézményi szinten rendelkezünk: fénymásolóval, projektorokkal, digitális

Fényképezőgéppel, erősítővel, 2 csoportonként laptopokkal, televízióval, DVD lejátszóval.

Minden csoportban Cd lejátszó segíti a pedagógiai munkát. A beszerzéshez maximálisan kihasználjuk az alapítványi, pályázati és egyéb saját bevételi lehetőségeket.

Helyiségek funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszobák	8	A program megvalósításához szükséges eszközök, tárgyak.
Öltözők	4	Öltözőszekrények, cipős szekrények, 'Tini-kondi.
Mosdók	4	Gyermekméretű wc-k és mosdókagylók, zuhanytálca.
Tornaterem + szertár	1-1	Mozgásfejlesztő eszközök
Logopédiai szoba	1	Anyanyelvi fejlesztéshez szükséges eszközök.
Sószoba	1	Műanyag asztalok és székek
Nevelői szoba /Szülők fogadására kijelölt helyiség./	1	Célszerű berendezéssel, tv, dvd lejátszó, számítógép.
Orvosi szoba	1	Szükséges felszereltséggel.
Iroda helyiségek	2	Számítógép, nyomtató, telefon, fax, internet hozzáférés, fénymásoló, projektor, laptop.
Ebédlő, kávézó, varrószoza (többfunkciós helyiség)	1	Szükséges eszközök folyamatosan bővítésre szorulnak.
Tálalókonyha és hozzá tartozó helyiségek.	3	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés.
Játék és egyéb tároló helyiségek	4	Udvari játékok

Dramatikus szertár	1	Jelmezek, díszletek, eszközök
Felnőtt öltöző	1	Öltözőszekrények
Mosókonyha	1	Szükséges felszerelések
Udvar	1	Számos mozgásfejlesztő játék, térkő burkolattal ellátott játszóterület

Hetirend

A **hetirend** a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. A hetirend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet az egész nap folyamán óvodapedagógus irányít. Figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze. Jusson idő a gyermeki tevékenységek, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységeket és szervezeti formákat választjuk a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

A heti rend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó, szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában. Heti 2 alkalommal minden korosztály számára kötelező a testnevelés foglalkozás. Ebben az esetben ha a foglalkozás időpontja a folyamatos tízóraiást nem teszi lehetővé a gyerekek a tízórait közösen egyszerre fogyasztják el. Mozgásfejlesztő szabályjátékokat a mindennapos testnevelés keretein belül a gyerekek részképességeinek fejlesztésére törekedve szervezünk.

A felajánlott, választható műveltségtartalmat, integráló tevékenységet úgy alakítjuk, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészeti tevékenységekre, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők.

Napirend

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását. A napirend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését. Lehetővé teszi a szabad levegőn való tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenység szabad kibontakoztatását. A gyermek fejlődését biztosító feltételek az együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú tevékenységek szervezésével valósulnak meg, melyet a csoport fejlettségi szintjének megfelelően tervezünk.

A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára. A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait és igényeit.

Időkeret	Tevékenységek	
	3-4 évesek	5-7 évesek
6-10.30 óráig	Szabad játék Tízórai Mozgásfejlesztés (kötelező, vagy kezdeményezett) Felajánlott, választható tevékenységek	Szabad játék Tízórai Mozgásfejlesztés (kötelező, vagy kezdeményezett) Választható, vagy kötelezően választható tevékenységek
11.30-ig	Játék a levegőn	
12-ig		Játék a levegőn
12 órától	Testápolás, ebéd, testápolás	Testápolás, ebéd, testápolás
14.45.-ig	Pihenés	
14.30-ig		Pihenés, és/vagy felajánlott tevékenység
15-ig		Uzsonna
15.30-ig	Uzsonna	
18-óráig	Szabad játék, Játék a levegőn	Szabad játék, Játék a levegőn

Az idő optimális kihasználása érdekében nyári időszakra más napirendet alakítunk ki. Mivel két csoport használ egy mosdót, ezért az időeltolódás igénybevételével biztosítjuk a tisztálkodáshoz szükséges feltételeket / csoportnaplóban rögzítve /.

A nevelőmunka tervezése

Pedagógiai programunkhoz mérten készítik el a szakképzett óvodapedagógusaink a csoportnaplóikat, hozzá kapcsolódó projektjeiket, témaheteiket. A projektek, témák feldolgozásainak alapját a gyermeki ötletek képezik. Mindezeket számítógépen készítik, vagy az elkészített táblázatokat kézírással töltik ki. Az így készült A/4-es lapok a naplóba kerülnek lefűzésre. A jegyzőkönyvek, a jelenléti ívek, események fotói, vagy az elkészített ajándékok, vagy a gyermekek rajzai csatolhatóak. Nevelési év végén a csoportnaplókat bekötöttjük.

A gyermekek egyéni fejlettségi szintjét, a gyermekek személyi anyagában, fejlődési naplójában rögzítjük, évente két alkalommal. Az első félévi mérés eredményeit, január végéig, míg a második félévre vonatkozó eredményeket júniusban értékeljük. Az eredményekről, megfigyelésekről a szülők fogadóórák keretén belül, évente kétszer illetve egyéni kérések alapján, tekinthetnek bele gyermekük munkájába.

A Felvételi és Mulasztási Naplóban pontosan, naprakészen rögzítjük a gyermekek személyes adatait, óvodai jelenlétét, illetve hiányzásait.

Cél: Tudatos, tervszerű a gyermekek fejlettségének megfelelő nevelési terv készítése

- Éves anyaggyűjtés
- Projekttervek készítése (1-2-3-4 hetenként a gyermeki érdeklődéstől függő időintervallumban)
 - Csoportnapló folyamatos vezetése
 - Fejlődés nyomon követése minden gyermekről évente kétszer.
- A megfigyelésekről, fejlődésről a szülők tájékoztatása évente 2 alkalommal
- Anamnézis felvétele az új gyerekekről.
- A befogadás tapasztalatainak feljegyzése.
- Családlátogatásról feljegyzés készítése.
- Felvételi és mulasztási naplóban pontos adatrögzítés és folyamatos napi szintű vezetés.

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

„Beszélj velem úgy, mintha felnőtt lennék!

Játsz velem úgy, mintha gyermek lennél!

Bízz bennem! Adj nekem feladatot!

Majd meglátod, milyen ügyes vagyok!”

/Dávid Rózsa/

4.1. Játék

A játék a fejlődésnek természetes közege, alapvető tevékenységi formája és leghatékonyabb eszköze. A játék legyen az öröm és élmény forrása az érzelmi hatások feldolgozásának lehetősége.

A játék komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez. A játék, mint domináns tevékenység magában hordja a másik két tevékenység elemeit is (munka, tanulás). Motívuma az öröm, a bánat, a kaland feszültsége, az erő próbálgatása, az önkifejezés és kommunikáció igénye. Olyan körülményeket teremtünk, amelyben a gyermekek fogalomalkotása fejlődik, a magyaros mondatalkotást, és a szóbeli kapcsolatteremtés lehetőségét biztosítjuk.

Óvodásaink szükségletei, érdekei és igényei szem előtt tartásával törekszünk arra, hogy játéktevékenység közben jól érezze magát.

Óvodásaink a játékban kiélhetik, kipróbálhatják, feldolgozhatják és gyakorolhatják az életben előforduló szituációkat, élményeiket. Ugyanakkor megoldási módot kapnak bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhatnak, kiélhetik szorongásaikat, problémáikat és feldolgozhatják kellemes és kellemetlen élményeiket.

A játékhoz szükséges feltételek:

A nyugodt, derűs játékhoz szükséges feltételeket folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára:

- Hely
- Idő
- Eszköz
- Tapasztalatszerzés, élmények
- Játékidő
- Játékeszközök

A csoportokban vannak kialakított állandó játékhelyek, amelyek a gyermeki igénytől függően mobilizálhatóak. A játéktémák megválasztásánál, kialakításánál nagymértékben és rugalmasan a projekteknek megfelelően a gyermeki ötletekre alapozunk.

A játék színtere nem szűkül le a csoportszobára, igyekszünk minél több lehetőséget megragadni az udvaron való tartózkodásra, a szabad levegőn történő tevékenykedésekre. Itt is közvetlen kapcsolatba kerülnek a gyerekek a különböző anyagokkal (víz, homok, kavics, ágak). Formálhatják azokat, tevékenykedhetnek velük, felhasználhatják játékigényüknek, ötleteiknek megfelelően.

Minden játékhoz biztosítjuk a szükséges eszközöket. A gyermekek számára hozzáférhető helyen, átlátható rendszerben helyezük el a játékszereket. Olyan szokásrendszert alakítunk ki, amelyben a gyermekek az eszközöket önállóan használják és helyezik vissza a helyükre. Ezáltal alakítjuk igényességüket is.

A pedagógusok, a pedagógiai munkát segítő munkatársak, és a szülők feladata is, hogy a gyermeknek a szabad játékhoz való jogát biztosítsa.

Szükséges a folyamatos megerősítés, segítségadás, a konfliktusok feloldásának segítése, és az eszközök biztosítása. A gyermekek szabad játéka leggyakrabban közösségi játék, de tisztelnünk kell az egyedül játszókat is. A szabad játékba csak az adott gyermek és szituáció ismeretében avatkozhatunk be.

Játékformák:

- Gyakorló játékok
- Konstruktív játék
- Szimbolikus játékok (színlelő, szerep, fantáziajáték, bábozás, dramatizálás, alkotójátékok, barkácsolás)
- Szabályjáték

Kiscsoportban a gyakorló játék a legjellemzőbb, de nagy hangsúlyt kapnak a szimbolikus játékok, melyek fokozatos bővítésével érhetjük el a nagycsoportosok által kedvelt szerep- és szabályjátékok kialakulását.

A pedagógus által kezdeményezett játék:

Gondoskodunk az adott feltételek, körülmények biztosításáról, rugalmasan kezeljük és korosztálytól függően, a gyerekekkel határozzuk meg:

- a célt,
- a témák, a helyek alternatíváit,
- a felhasználható eszközök többségét,
- a szabályokat.

A gyermek szabadon választ:

- a részvételben,
- a felkínált szerepben,
- a játékszituáció elfogadásában,
- a játék idejében,
- játszótársat.

Játéksegítő módszereink szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvónő irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni. A játéktémához kapcsolódva – ha szükség van rá – az óvónő legyen játékkezdeményező, modellt nyújtó. Ebben támogató, ösztönző, engedő és elfogadó játszótárs. Segíti azok játékát, akik ötletszegények, kevésbé kreatívak.

Szükségszerűen avatkozunk be a játékba, például, ha a gyermekek veszélyeztetik egymás testi épességét, vagy ha agresszívak egymással, szóbeli kommunikációjuk nem megfelelő.

A nevelés folyamatában nemcsak közvetlen és közvetlen irányítunk, hanem magatartási mintát is nyújtunk. Fontos, hogy mit és hogyan mondunk, hogyan viselkedünk, öltözködünk.

Programunk teljes egészében a játéktevékenység köreire épül, megkülönböztetve a szabad játék tevékenységeit, és az óvónő által felajánlott tevékenységeket, melyek a szervezettebb játékos tanulást jelentik, és tervszerűen előkészítettek, és felajánlottak. Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást.

Feladatunk:

- A gyermekek elemi szükséglete, minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteljes óvodai élet biztosítása.
- Olyan légkör teremtése, hogy a gyermekek biztonságban érezzék magukat.
- Tevékenységeinkbe a gyermekek szabadon bekapcsolódhatnak.
- A szabad játékhoz rendelkezésre állnak mobilizálható bútorok, paraván, bábok, babák, babakonyha, állatfigurák, természetes anyagok, építőelemek, könyvek.
- A gyermekek úgy alkalmazzák a játékszereket, ahogyan szükségük van rá, környezetüket alakítják, játékvilágukat megteremtik, és annak lakóivá válnak.
- Segítségnyújtás a szerepek vállalásában és elosztásában.
- A gyermekek önbizalmának, kitartásának, kudarctűrő képességének, alkalmazkodó kommunikációs képességének, humorérzékének, társas kapcsolatainak fejlesztése.
- A csoportszoba a játék szabadon alakítható színtere, tetszés szerint átrendezhető. Az eszközök bármire felhasználhatók, a szabadság határai mindaddig terjednek, amíg a másik gyermek érdekei nem sérülnek.
- A gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel, milyen játékot választ és milyen témát dolgoz fel. A játékos légkört segíti a sok új ötlet, a kellő időben nyújtott segítség, a megerősítés.
- A kreatív légkör segíti a gyerekek ötleteinek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását.

-
- A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül, önállóan, vagy társaikkal tudnak játszani.
 - Törekszünk arra, hogy a konfliktushelyzeteket megelőző jeleket észrevegyük. Ilyenkor időben, tapintatosan segítjük a játék menetét.
 - Fontos, hogy a játékot megértéssel kövessük, és ha szükséges / pl. a játék elakad /, megfelelő ötleteket tudjunk adni számukra.
 - Közös élmény és tapasztalatszerzések sokasága.
 - Csoportjaink életéhez fűződő hagyományok ápolása.
 - Gyűjtő munka megszervezése, pályázatok meghirdetése a szülők körében.

Fejlettségi mutatók az óvodáskor végére:

- Fogadják el a másságot, próbáljanak egymással kiközösítés nélkül játszani.
- Kérjék el egymástól a játékot. Köszönjék meg, ha megkapták.
- Türelmesen várjanak egy-egy játékra.
- Vigyázzanak egymás építményére.
- Próbálják meg elfogadni egymás ötleteit, és azokat a játékban alkalmazni.
- A játékuhoz szükséges teret segítséggel átrendezik.
- Együttműködnek a sajátos nevelési igényű társaikkal.
- A komplex játék alkalmával képesek szabályok betartására

4.2. Játékba ágyazott tanulási tevékenységek

4.2.1. Külső világ tevékeny megismerése

*„A természet anyai simogatása nélkül nem alakulhat ki egészséges személyiség.
A mi feladatunk, hogy megtervezzük azokat az alkalmakat, amelyek során a gyermek rácsodálkozhat a
természet szépségeire, összhangjára, tapasztalhatja a kölcsönös előnyöket s maga is tehet azért, hogy kellemes
környezetben éljen.”*

A gyerekeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről lehetőséget biztosítunk az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, ezek feldolgozására. Az információ szerzés sokoldalú biztosításával gyarapítjuk az aktív és passzív szókincsüket. „Optimális” helyrajzi adottságunk elősegítik, hogy természetes környezetben tevékenyen tapasztalhassanak folyamatosan a gyermekeink. A környezet feltérképezése után változatos tevékenységeket szervezünk, melyeken keresztül tapasztalatokat gyűjthetnek, szerezhhetnek a természeti és társadalmi környezetről, ezzel erősítjük a közösséghez tartozás élményét.

Minden évben 2-3 napos erdei óvodát szervezünk a Hármashegy alján található Erdei iskolában. Olyan viselkedésformákat gyakorolnak, melyek segítségével elsajátíthatják az élő természet megfigyelésének módját.

Feladatunk:

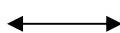
- A természettel való szoros együttlét megtapasztalása. Az erdő, mező, növény és állatvilágának megismertetése, életközösségek megfigyelése.
- Differenciált módon, játékos tevékenységeken, szenzitív játékokon keresztül a környezet felfedeztetése.
- A természet iránti kíváncsiság ébren tartása, a rácsodálkozás örömeiben való osztozás.
- A szülőföld, hazai táj, helyi szokások, hagyományok megismertetése, így megismerik a gyerekek a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- A gyerekek közötti kapcsolat erősítése, az együttérzés, az empátia fejlesztése, az együttműködési készség fokozása.

- Olyan ökológiai szemlélet megalapozása, mely lehetővé teszi, a „természetben mindenre szükség van” elv elfogadását.
- Olyan aktivitásra, felelős cselekvésre nevelés, amelyben legfontosabb elv az élet védelme, tisztelete. A természetbarát magatartásforma gyakorlása.

A környezeti nevelés színterét nehéz szétválasztani a többi nevelési területtől, szinte körbefogja azokat, ezért az évszakok témakörét alapul véve tervezzük és szervezzük óvodai életünket. A négy évszak ritmikusságára, változásaira, a hónapok aktuális eseményeire építünk. Feladatainkat a gyermekek spontán érdeklődésére alapozva, illetve korosztálynak megfelelően a gyermekekkel együtt tervezzük meg. A gyűjtő munkákba a szülőket is aktívan bevonjuk. Tervezésünk során a környezeti nevelés szorosan összekapcsolódik a matematikai ismeretszerzéssel, hiszen nagyon sok matematikai jellegű tapasztalatokat szereznek a gyerekek, és ezeket a többi tevékenységekben is alkalmazzák. Ezáltal alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemléletük.

A tevékenység tartalma

A környező világ megismerése

Matematikai-tartalmú tapasztalatok

- tárgyi
- természeti
- családi és tárgyi kultúra
- szülőföld (lakóhelyi környezettel)
- jelenségekkel
- folyamatokkal való ismerkedés, tapasztalatszerzés
- helyi hagyomány
- népi hagyomány

- környezetben
- tevékenységekben
- élethelyzetekben szerorzhető matematikai tapasztalat

Komplex foglalkozásaink magukban foglalják a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához. Ezek a tervezett kezdeményezések, illetve spontán ismeretszerzések a nap bármely szakában megvalósíthatóak. Lehetőséget adunk a gyermekek önálló véleményalkotására, döntési képességeik fejlődésére, a környezet alakításában.

Óvodánk csoportjainak neveit is a környezet témaköréből választottuk:

- ◆ Napraforgó
- ◆ Gyöngyvirág
- ◆ Tulipán
- ◆ Mókus
- ◆ Pillangó
- ◆ Százszorszép
- ◆ Katica
- ◆ Margaréta

Feladatunk:

- Séták, kirándulások szervezése a szabad természetben.
- A közvetlen környezetükben a természetsarok kialakítása, amely alkalmas a megfigyelésekre.
- A város adta lehetőségek maximális kihasználtsága: bölcsőde, iskola, orvosi rendelő, mentőállomás, tűzoltóság, rendőrség, repülőtér, nagyállomás, piac, múzeumok, Egyetem, Vojtina Bábszínház, Csokonai Színház, munkahelyi látogatások, Fórum, Kölcsey Központ, Állatpark.
- Fejlesztjük megfigyelőképességüket, emlékezetüket, képzeletüket.
- Formáljuk gondolkodásukat, beszédüket.
- Ismereteik bővítése, élmények biztosítása.
- Alakítjuk a kulturált élet szokásait, a helyes viselkedést, a természeti és társadalmi környezet iránti fogékonyságot, a helyes érzelmi és erkölcsi viszonyt.
- Környezetük megismerése segítse biztonságérzetüket és tájékozódásukat a világban.
- Megbeszéljük az otthonról hozott és a közösen átélt élményeket / pozitív és negatív /.
- Felkeltjük a környező valóság iránti érdeklődésüket, kíváncsiságukat sétával, kirándulással, közvetlen tapasztalatszerzéssel.
- Megismerkedünk az évszakokkal és jellemzőivel, az öltözködési szokásokkal, a test részeivel, az erdei, édes vízi állatokkal, háziállatokkal, idegen tájon élő állatokkal, közlekedési eszközökkel.
- Beszélgetünk a családi kapcsolatokról és ünnepekről, néphagyományokról.

Fejlettségi mutatók az óvodáskor végére:

- Élményszerzések alkalmával képes a jelenségek közötti összefüggések felfedezésére.
- Sokszínű tapasztalatszerzés alkalmával az élővilág és környezet kapcsolatának felfedezésére is képesek.

Környezetvédelem

Először 2008-ban pályáztuk meg a Zöld Óvoda címet, melyre a kisgyermekkor környezeti nevelés terén végzett tevékenységünk elismeréseként elnyertük. Azóta folyamatosan pályázunk és célunk, hogy elnyerjük az „Örökös Zöld Óvoda” címet.

A Zöld Óvoda:

- A helyi természeti értékeink védelmére épített zöld területi értékek alapján folyó nevelés.
- Zöld, jeles napok kiválasztása, melyben érvényre jutnak a környezeti adottságok.
- Az egészséges életmód alakítása.
- Hungarikumok beépülése az óvodai tevékenységekbe.
- A felfedezés jelentősége.
- Széles körű kommunikációs kapcsolat folyik óvodánk és partnerei között.

Ennek szellemében természetszerető, környezetbarát gyermekeket nevelünk. Óvodásaink aktívan részt vesznek környezetük tisztaságának megőrzésében /szemetes használat, levélseprés, gereblyézés, virágültetés, bokrok, fák, virágok megóvása/. Kirándulások alkalmával tudatosítjuk a gyermekekben, hogy viselkedésükkel ne zavarják az élővilág nyugalma. Mindezekkel elősegítjük a környezettudatos magatartásuk formálását, alapozását, alakítását.

Az óvodánk közelében elhelyezett szelektív hulladéktárolókhoz a gyermekekkel együtt visszük a szétválogatott hulladékot. Közvetlen környezetünkben, a debreceni Nagyerdőben, és ligetes udvarunkon sok madárfajjal ismerkedhetünk meg. Részt veszünk az általuk szervezett környezetvédelmi programokon, a tanösvényeken közelről megnézhetjük az őshonos növényeket, és megismerkedhetnek ott élő állatok életmódjával.

Bekapcsolódtunk az Országos Madártani Egyesület munkájába.

A környezetvédelmi területekre rendszeresen szervezünk óvodai kirándulásokat. A Hortobágyi Nemzeti Parkba, a nyíregyházi Vadasparkba, Hármashegyaljára, Erdőspusztára minden gyermek örömmel kirándul.

A Déri Múzeumban múzeumpedagógiai foglalkozásokon veszünk részt.

A Botanikus kertet rendszeresen látogatjuk, ahol különleges növényeket láthatunk.

Zöld kör egyesülettel tartjuk a kapcsolatot, előadásokat szervezünk és a Zöld hét keretében játszó délutánt szerveznek óvodásainknak.

Matematikai tartalmú tapasztalatok

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, melyeket tevékenységeikben alkalmazhatnak.

A matematikai nevelés a külső világ megismerésének tevékeny része, az analízis-szintézis, konkretizálás, elvonatkoztatás, gondolkodási műveletek alkalmazásának gyakorlati lehetősége. A gyermekekkel a környező valóságot, a természet törvényszerűségeit és összefüggéseit ismertetjük meg. Megalapozzuk a logikus gondolkodást.

Matematikai érdeklődésüket folyamatosan kielégítjük, élményeket, eszközöket biztosítunk a tapasztalatszerzéshez.

Szemléletüket úgy formáljuk, hogy gondolkodási műveleteik, készségeik, képességeik, fejlődjenek. Megismertetjük gyermekeinket: mennyiségi viszonyokkal, a színekkel, halmazokkal, tő- és sorszámnevekkel, egyszerű labirintus játékokkal, ritmikus sorokkal, a pár fogalmával, variációs lehetőségekkel, egyszerű és bonyolultabb társasjátékokkal, a tükörkép fogalmával, a relációkkal, az irányokkal, névutókkal, a kiterjedésekkel, tér és síkmértani formákkal és egyéb gyűjtőfogalmakkal.

A gyermekek által kezdeményezett játék kínálta lehetőségekben folyamatosan figyeljük ötleteiket, alakítjuk gondolkodásmódjukat. A matematikai nyelv használatával példát adunk a gyerekeknek, amellyel konkrét tapasztalataik megfogalmazására biztatjuk őket. Biztosítjuk a választás lehetőségét a különböző játéktevékenységekben, amelyekben lehetőséget adunk az önálló gondolkodásra, szabályalkotásra. Tudatosan figyelünk arra, hogy a gyermekek találjanak megoldásokat egy-egy számukra problémát jelentő helyzetben.

A differenciált fejlesztést mikro csoportos foglalkozás keretein belül valósítjuk meg.

Feladatunk:

- Kielégítjük a gyermekek érdeklődését a világosan észlelhető alapvető matematikai összefüggések, azonosságok, különbségek, változások felfedeztetésével / magasság, hosszúság, szélesség /.
- Gazdagítjuk matematikai tapasztalataikat / számolás, tő- és sorszámlálás, relációs jelek, formák, halmazok, tükörkép, mennyiségek, névutók, ellentétpárok, geometriai formák, ritmikus sor, labirintus, mérések /.
- Fejlesztjük logikus gondolkodásukat, problémafelismerő- és megoldó képességüket, a feladatmegoldásra irányuló önállóságukat.

Fejlettségi mutatók az óvodáskor végére:

- Képesek legyenek tő és sor számlálásra.(15-ig)
- Legyenek képzelek halmazképzésre és új tulajdonságok javaslatára.
- Formai összefüggéseket tudjanak felismerni.
- Ismerjék a pár fogalmát, a halmazképzést, a ritmikus sort.
- Ismerjék a hosszúság, szélesség, magasság, a több-kevesebb-ugyanannyi fogalmát, használja a relációs jelet.
- Legyenek képesek tükörképes formák felismerésére és azok létrehozására.
- 3 szín, forma variációs lehetőségét maximálisan tudja kihasználni.

Óvodánk kalendárium

Szeptember szombatja	3. Takarítási világnap	
Feladat ajánlás:	Az óvoda udvarának és környékének szépítése, megtisztítása (gereblyezés, ágak, levelek halomba hordása).	
Jelszónk:	Rajtunk is múlik!	
Szeptember 22.	Európai autómentes nap	
Feladat ajánlás:	Közösségi közlekedés, kerékpározás, gyaloglás népszerűsítése. Környezetünk tudatos megóvására nevelés, utazás villamossal.	
Jelszónk:	Ma én vezetek Téged!	
Szeptember 30.	A magyar népmese napja	
Feladat ajánlás:	Mesélnek volt óvodásaink. Kedvenc népmesém-mesélnek a gyerekek és az óvónénik.	
Jelszónk:	A mese a mindenség kulcsa. A lélek ajtaján kopogtat. (Jung)	
Október 04.	Állatok világnapja	
Feladat ajánlás:	Vadon élő állatok, bogarak megismerése, hasznuk, fontosságuk. Állatkerti kirándulás, Nyíregyházi Vadaspark	
Jelszónk:	Ne félj a bogaraktól, rovaroktól, ismerd meg őket!	
Október 10.	A komposztálás ünnepnapja	
Feladat ajánlás:	Séta az őszi erdőben. Megfigyelés: élet az avarban. A zöld hulladék folyamatos szelektív gyűjtése és felhasználása a komposztálóban.	
Jelszónk:	A zöld hulladék nem szemét! Nyújtsunk kezet a természetnek, komposztáljunk!	
Október 15.	Nemzetközi gyaloglónap	
Feladat ajánlás:	Ismerd meg a városodat gyaloglással! A mozgás népszerűsítése, a közlekedési szokások befolyásolása. Környezetszennyezés mérsékelése. Helyismereti és városnéző séták.	
Jelszónk:	Ma gyalog jövök az óvodába!	

December 19.	Madárkarácsony
Feladat ajánlás:	Madárkalács készítése, elhelyezése a kiválasztott fára. Madáretetők kihelyezése, feltöltése.
Jelszónk:	Védd az állatokat, gondoskodj róluk!
	
Február 2.	Vizes élőhelyek világnapja
Feladat ajánlás:	Vizes élőhelyek jellegzetességei, az ott élő állatok megismerése. Látogatás a Hortobágyi Nemzeti Parkba.
Jelszónk:	Védjük vizeinket és azok élővilágát!
	
Március 22.	A víz világnapja
Feladat ajánlás:	A víz fontosságának tudatosítása. Élhetünk-e víz nélkül? Takarékoskodjunk a vízzel!
Jelszónk:	Békás-tó, Tóócó- patak, erdőpusztai Fancsikai- tavak, Vekeri- tó Vigyázz a patakok, folyók, tavak, vizek tisztaságára!
	
Április 22.	A Föld napja
Feladat ajánlás:	Szép környezet kialakítása, virágok, bokrok, facsemeték ültetése. Értékeink megóvása. Nagyerdő, Botanikus kert
Jelszónk:	Szeresd a fákat, virágokat! Soha ne tépd a vadvirágot, ne törd a fákat, bokrokat! Válassz egy fát, vigyázz rá, gondozd!
	
Május 10.	Madarak és fák napja
Feladat ajánlás:	Látogatás az állatkertbe. Hortobágyi madárkórház
Jelszónk:	Ne bánts a madarakat és más állatfajtaikat!
	
Június 05.	Környezetvédelmi világnap
Feladat ajánlás:	Kirándulás a Botanikus kertbe, Erdőpusztára, Vadsparkba, Hortobágyra.
Jelszónk:	Becsüld a jó levegőt, védd a természet és a környezeted értékeit, vigyázz tisztaságára!
	

Ünnepek, hagyományok, rendezvények:

A népi hagyományainkat aktuális, komplex módon jelenítjük meg a mindennapi tevékenységekben. Törekszünk az énekes,- mondókás, dramatikus játékok hitelesebb, élményszerűbb átadására. Gyakran használunk jellegzetes népi hangszereket, zajt keltő eszközöket. Természetes és sokrétű módon alkalmazzuk óvodai életünkben népköltészeti értékeinket és népmese hagyományainkat.

Igénybe veszünk külső- és belső segítséget a helyi hagyományok és népi motívumok feltárásában, alkalmazásában, az eredeti népszokást idéző tárgyak népviselet gyűjtésében, a gyermekélet ünnepeinek megszervezésében.

Szokások, hagyományok, rendezvények	Jelképek, programok
Családi szüreti mulatság	Must készítése, zsíros kenyér, lufi hajtogatás
Adventi készülődés	Adventi koszorú, naptár készítése
Mikulás ünnepség szervezése a szomszédos bölcsődéseknek	Ajándékkészítés, dalok, versek
Óvodai Mikulás ünnepség	Mese előadás az óvoda dolgozóinak részvételével
Luca nap	Búzaültetés, kalendárium készítés
Karácsonyi készülődés	Fenyőfa díszítése az udvaron, karácsonyi dalok éneklése
Farsangi mulatság	Kiszebáb készítése, jelmezes felvonulás
Nyílt napok szervezése leendő óvodásainknak	Ringató, játszóház, ugrálóvár, betekintés az óvodai csoportokba
Március 15.	Zászlók, kokárdák készítése, elhelyezése a Kossuth, Petőfi- szobornál
Húsvét	Tojásfestés, locsolkodás
Nyílt napok	A szülők betekintése a csoportok életébe
Zöld Hét	Játékos vetélkedők, kirándulás, újrahasznosítás

Kerti parti	Családi rendezvény - lovaglás, - ugrálóvár, - egyéni versengés - arcfestés - tombola, zsákbamacska
Iskolába hívogató	A Debreceni Bólyai János Általános Iskolából érkező gyermekek műsorának megtekintése
Anyák napi, évzáró, ballagó műsorok	Közös műsor
Kihívás napja	Sport rendezvény
Erdei óvoda	2-3 nap
Gyermeknap	Kirándulás szervezése az egész óvoda részére
A nemzeti összetartozás napja	Más népek dalai, versei, meséi
Úszásoktatás a Sportuszodában	2 hetes tanfolyam

Minden évben a városi rendőrkapitányság aktív részvételével közlekedési napot szervezünk. Júniusban a nagycsoportos óvodásaink műsorral köszöntik a nyugdíjas pedagógusokat a szakszervezet székházában.

Az év folyamán más aktuális rendezvényeken is részt veszünk a gyermekekkel, és figyelemmel kísérjük az óvodáknak kiírt pályázatokat is.

A csoportokban megünnepeljük a gyermekek név,- és születésnapját.

Összevont szülői értekezletet tartunk az új nevelési évre felvett gyermekek szülei számára. Az iskolába készülő gyerekek szüleinek tájékoztató szülői értekezletet szervezünk, ahová meghívjuk a körzetünkbe tartozó iskolák igazgatóit, leendő első osztályos tanítóit.

Városi sportversenyek és rajzversenyek aktív részt vevői vagyunk.

4.2.2. Mozgás

„Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit emberek váltanak ki belőle.

Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében.”

(Rudolf Steiner)

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésével gazdagítjuk a szókincsüket, az elvont gondolkodást, és a keresztszatórnák fejlődését segítjük a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énképet alakítjuk.

Rendszeres mozgással, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő mozgásos játékokkal, és feladatokkal biztosítjuk a gyermekek egészséges életmódjának kialakulását. Ez az eszköze a pszichomotoros képességek, és készségek kialakításának, formálásának, és fejlesztésének is.

A természetes hely-és helyzetváltoztatás a gyermekek legalapvetőbb mozgásformája. A mozgásos tapasztalatokból gyökerezethetőek az értelmi műveletek, - egyben az önmagukról kialakított testséma is.

A finommotorika fejlesztésén keresztül több struktúrát is kedvezően befolyásolhatunk, - lateralitás, testdimenziók, térpercepció alakulását is. Ez a szakasz a mozgáskoordináció fejlődésének legintenzívebb szakasza is.

A mozgás szocializációs hatása a következőkben mutatkozik meg:

A sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság / kompetencia / érzését, a mozgás feletti kontroll az én-kontrollt erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemkoncentráció a kitartás, az erőfeszítésekre való képességet fokozza. A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én-határának a másik észlelésének megtanulásához, végső soron a kooperáció kialakulásához.

A mozgás fejlesztésének területei:

Szabad játék kereteiben végzett mozgásos játékok

Mivel a gyermekek mozgásigénye eltérő, fontos, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelő gyermekek is megtanulják az egymáshoz való alkalmazkodást. A célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

Fontos, hogy felkeltsük-, fenntartsuk a gyermekek mozgáskedvét, megszerettessük a mozgást. Lényeges a motiváció, a körülmények megteremtése, szabályok kialakítása, a pozitív megerősítés. Ezeknek megfelelően biztosítjuk a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekhez mind a csoportszobában, a tornateremben, az öltözőkben felállított Tini- kondin. Időjárástól függően a lehető legtöbb időt töltjük a szabadban.

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál szem előtt tartjuk a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét és a csoport összetételét.

3–4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. A csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket biztosítjuk a csoportszobában, illetve lehetőséget adunk az asztalok alatti bújócskázáshoz.

4–5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A koordináció fejlesztését szolgálják a célbadobó játékok, kugli, ugróiskola, ugrókötelezés, barkácsoló tevékenység is. Az egyensúly fejlesztésére a szabad játékban a különböző hinták, libikókák, a füles labda, a lépegető alkalmasak.

5-6-7 éves korban nagy hangsúlyt kell fektetni a kéziszerek: szalag, buzogány, bot, kocka, babzsák, stb. használatára, melyek hozzájárulnak a finommotorika fejlesztéséhez.

Meggyőződésünk, hogy a kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermek örömmel vesz részt.

Kötelező testnevelés foglalkozás

Heti két alkalommal szervezzük a tornateremben, jó idő esetén, az udvaron. Minden nap lehetőséget biztosítunk arra, hogy az épület és az udvar adottságának figyelembevételével, óvónői irányítás mellett aktívan kielégítsék mozgásigényüket a gyermekek.

A testnevelés foglalkozások során teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a testi deformitások megelőzésére is /lábboltozat erősítés, gerinctorna /.

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.

Mindennapos mozgásos tevékenység

A napirend fontos része, mely a gyerekek fejlettségétől függően 5-10 percre tart. Megalapozzuk azt az igényt, hogy rendszeresen mozogni jó és szükséges. Középpontban a mozgásos játékok állnak, melyek aktív pihenést jelentenek a gyermekeknek. Kiegészülnek a járás, futó és gimnasztikai gyakorlatokkal.

Teremben, öltözőben az óvoda egész területén biztosítunk lehetőséget a mozgásra. Törekszünk arra, hogy minél többet tartózkodjunk a szabad levegőn, ahol a legjobban ki lehet használni a mozgásos játékok kooperatív, fejlesztő hatásait.

Gyógytestnevelés kapcsolata

Az óvodáskorú gyermekeknek nagyobb mozgásigénye van, mint a tőle nagyobb iskoláskorú gyermekeknek. A gyermekek testi-lelki, szellemi fejlődéséhez elengedhetetlen a rendszeres mozgás. Tehát, mindennap tornázunk, így erősítjük a gyermekek állóképességét, koordinációját, ügyességét. Nagyon sok időt töltünk a szabadban, udvaron, hisz a gyermekek többsége lakótelepi lakásból jár óvodába, és kevés szabadban végezhető mozgásra van lehetőségük, így jóval több az asztmások, lúdtalpas gyermekek száma. Több gyermeknek is egészségügyi problémája van, gerincferdülés, hanyagtartás tekintetében. Szakvizsgázott gyógytestnevelőnk, igyekszik korrekciós, játékos mozgással segíteni a foglalkozások alkalmával. Célunk, hogy kiszűrjük azokat a gyerekeket és fejlesszük azokat, akik valamilyen korrekcióra szorulnak 3-7 éves korig.

Feladatunk:

- Sok olyan mozgásos játék és gyakorlat megismertetése, mely elősegíti anatómiai és élettani fejlődésüket, növeli szervezetük erejét, ellenálló,- teherbíró- alkalmazkodóképességüket, edzettségüket.
- Fejlesszük a gyermekek természetes mozgását.
- Fejlesszük egyensúlyérzéküket, állóképességüket.
- Megpróbáljuk megelőzni a lúdtalp és a gerincferdülés kialakulását.
- Fejlesszük küzdőszellemüket, kudarctűrő képességüket az egyéni versengésekkel, váltóversenyekkel, sorversenyekkel
- Eljuttatni őket az együttes szép mozgás élményéhez
- Állóképességük, egyensúlyérzékük, gyorsaságuk fejlesztése.
- Kudarctűrő képesség, közösségi érzés erősítése.
- Új testnevelési játékok megismerése.
- Egymás testi épségére való odafigyelés tudatosítása.

Fejlettségi mutatók az óvodáskor végére:

- A gyerekek örömmel vesznek részt mozgásos játékokban, kitartóak.
- Betartják és betartatják a mozgásos szabály játékokat.
- Téri tájékozódási képességek megfelelő használata.
- Célba dobznak egy kezes felsődobással.

Egyensúlyérzékük fejlett- keskeny felületen járnak, futnak, kúsznak, csúsznak, másznak, ugranak.

4.2.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelésnek a gyermek egész lényét át kell hatnia. Óvodánkban a zenei felkészítés kiegészül az óvodai hagyományápolás- népszokások körével.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az ének-zene komplexen kapcsolódik a külső világ tevékeny megismeréséhez. A megismert dalanyag sokirányú nevelő hatása mellett jól szolgálja a valóság hangulati elemeinek megéreztetését. A zenei nevelés a mesékkel, versekkel és az anyanyelvi neveléssel van a legszorosabb kapcsolatban. A mondókák, a dalok szövegének hanglejtését, ritmusát pontosan követik a gyermekdalok. Az új szavak a szókincset bővítik, a mozgással egybekötött cselekvések a szavak pontos megértését segítik.

A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös éneklés. Fontos, hogy a gyermekek felszabadultan énekeljenek. A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés, örömet jelentenek a gyermekeknek, közben fejlődik esztétikai fogékonyságuk, zenei ízlésük, magatartási kultúrájuk, és mindennapi tevékenységüknek részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat alkalom.

Kiscsoportban a kezdeményezések kötetlenek. Középső-és nagy csoportban kötetlen és kötött foglalkozásokat tervezünk.

- Lehetőséget teremtünk arra, hogy két szólamban és kánonban is énekeljünk a gyerekeknek. Az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. Folyamatosan bővítjük az ének-zenei eszközeinket / ritmus,-dallamhangszerek, fejdíszek, néptánc ruhák, kendők, kalapok tárházát/, amelyeket a gyerekek szívesen használnak.

Zenehallgatás alkalmával lehetőségünk van arra, hogy hangszeres zenei élményt nyújtsunk, alkalmanként más népek kultúrájából származó dalokat, zenei alkotásokat ismertessünk meg a gyermekekkel.

Mindig az adott csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve döntünk arról, hogy milyen formában valósítjuk meg a zenei nevelés feladatait.

Részt veszünk a gyermekeknek szervezett városi zenei rendezvényeken / koncerteken, hangversenyeken, énekes versenyeken /.

Feladatunk: a gyermekek figyelmének felkeltése, megfelelő hangmagasságú, tiszta énekléssel az egyenletes lüktetés megéreztetése.

- éneklés egy- két gyermekkel
- ölbeli játékokkal
- höcögtetőkkel stb.
- játékos, utánzó mozdulatokkal (helyben)
- játékos közös éneklés, kisebb csoportban.
- bábbal egyéni éneklésre serkentés
- körbejárás elsajátítása
- egyenletes lüktetés megéreztetése járással
- akusztikus inger és a mozgás összekapcsolása (taps, dobbantás stb.)
- utánzó mozdulatok, változatos sorformák játszása
- a csoport tisztán énekeljen, az óvónő indítása után egyedül is
- a tiszta éneklés javítása csoportban és egyénileg
- merjenek önállóan dalt választani, egyedül énekelni
- esztétikus kör alakítása, megtartása
- nagy térben mozgó komplikáltabb mozgásformák elsajátítása

(Pl. szerepcserés, párválasztós, sorgyarapodós játékok)

- tempó és dinamika összekapcsolása
- zenei kreativitás fejlesztése: karmesteres játékkal, mondókák dallamosításával (kérdés- felelet játékokkal stb.)
- nagyobb hangterjedelmű dalok, népdalok, énekes játékok megtanítása
- Éneklési készség, esztétikai érzék alakítása.

Fejlettségi mutatók az óvodáskor végére:

- A zenei fogalompárokat legyenek képesek megkülönböztetni.
- Az egyenletes lüktetés és a ritmus fogalmával tisztában vannak és tudják alkalmazni a gyakorlatban.
- Élvezettel vesznek részt dalos, énekes játékokban.
- Felismerik a környezetük hangjait.
- Örömmel hallgatják az óvodapedagógus által előadott dalanyagot.

4.2.4. Verselés, mesélés

Számunkra a mese a csend szigete. Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, segít az élmény feldolgozásában. A mesék gerincét a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák adják, de az igényes modern, kortárs és klasszikus gyermekköltészet is helyet kap az anyaggyűjtésünkben. Fontosnak tartjuk, hogy a mesét többször meghallgatva különböző módszerekkel, a bábozás és a dramatizálás eszközeivel dolgozzuk fel. A mese pozitív személyiségfejlesztő hatása biztosítja a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését és megfelelő viselkedésformájukat.

A nap folyamán többször, de legalább két alkalommal hallgassanak mesét a gyerekek. Lehetőséget teremtünk az önálló szöveg,- és mesemondásra.

Kiscsoportban :

- rövid, egyszerű állatos meséket
- rövid verseket, verses meséket
- láncmeséket
- mondókákat ismertetünk meg a gyermekekkel.

Középső csoportban:

- hosszabb verseket, meséket tanulunk
- önálló versmondásra ösztönözzük a gyermekeket
- próbálkozunk a dramatizálással, bábozással

Nagy csoportban:

- több versszakos verseket
- verses meséket
- népmeséket
- tündérmeséket, tréfás meséket ismerünk meg
- a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit tartalmazó mesékkel ismertetjük meg a gyerekeket
- hosszabb történeteket memorizálunk
- dramatizálunk
- egyéni mesemondásra ösztönözzük a gyermekeket
- kitalált mesék, vagy történetek elmondására adunk lehetőséget

A kisgyermek életkori sajátosságaiból adódóan versgyűjteményeinkben a rövid, tömör, színekkel teli verseket szedjük csokorba. A játékos mozgással összekapcsolt mondókázás, verselés átszövi a gyermekek mindennapjait. Fontosnak tartjuk, hogy a családban is meséljenek, mondókázzanak, verseljenek a gyermekeknek. Az óvodáskorúak irodalmi nevelésében a csupa ritmus, csupa játék, a gyermeki szemléletet sugárzó alkotásoknak van helye.

A dramatizálás, bábozás formálja a gyermekek alkotó fantáziáját. Aktív és passzív szókinsüket folyamatos alakítjuk és gazdagítjuk.

Irodalmi élményeik hatására fejlődnek érzelmeik, értelmi képességeik, és erkölcsük.

Vers, - mesemondó versenyeken szerepelnek tehetséges óvodásaink.

Könyvtárba, színházba és bábszínházba járunk a gyermekekkel, bízva abban, hogy kultúradelőről felnőttekké válnak / Vojtina Bábszínház, Csokonai Színház, Kölcsey Központ, Kartács utcai Könyvtár, Benedek Elek és Méliusz Juhász Péter Könyvtár/

Feladatunk:

- Felkeltjük és elmélyítjük a gyermekek irodalom iránti érdeklődését.
- Megalapozzuk az irodalomhoz, a könyvhöz fűződő érzelmi kapcsolatukat.
- Fejlesztjük a gyermekek erkölcsi érzelmeit, ítéleteit, magatartását, esztétikai fogékonyságát.
- Motiváljuk a gyermekeket az önálló mesemondásra.
- Fejlesztjük a gyermekek beszédét, kifejezőkészségét, helyes és szép kiejtését, a helyes hangsúlyozást és a ritmust.
- Bővítjük szókincsüket, szélesítjük látókörüket.
- Fejlesztjük értelmi képességeiket, emlékezetüket, képzeletüket. Ösztönözzük őket az egyéni szereplésre bábozással, dramatizálással, jelmezek segítségével.

Fejlődési mutatók az óvodáskor végére:

- Szívesen bábozzanak, meséljenek, dramatizáljanak.
- Szívesen hallgatnak és sajátítanak el verseket, mondókákat, meséket.
- Gazdag szókincssel rendelkezzenek.
- Saját képességének megfelelően tudjon befejezni egy-egy megkezdett mesét.
- Életkorának megfelelő metakommunikációs eszközöket használjon (hangszín, gesztus, mimika..stb)

4.2.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolással, festéssel, mintázással, kézimunkával, a gyermekek élmény és fantázia világát gazdagítjuk, képi kifejezésüket, tér, forma, szín képzeleteiket alakítjuk. Gondolkodásukat fejlesztjük, esztétikai érzéküket, érzékenységüket, szép iránti igényességüket, nyitottságukat folyamatosan formáljuk.

Vizuális eszközeink felhasználásával állandó lehetőséget biztosítunk élményeik, gondolataik különböző technikákkal történő kifejezésére (tépés, vágás, varrás, gyöngyfűzés vagy legózás, konstruálás stb.), a nemzeti színbólumokkal való ismerkedést. Lehetőséget biztosítunk műalkotások, művészeti elemek, népi hagyományaink eszközeinek megismerésére (múzeum látogatása).

Mintázás	Homok, agyag, lisztgyurma, főzött gyurma, plastilin, olajos gyurma, gyúrt tészta
Rajzolás	Pálca, zsírkréta, porkréta, porpasztell, gioconda, ceruza, filctoll, textilfestő toll, tus, toll
Festés	Nyomdázás, kézzel festés, szivacsfestés, vízfestés, aquarell, tempera, olaj, textil, selyem, üvegfestés, litográfia
Papírmunkák	Origami, tépés, vágás, ragasztás, mozaikkészítés, negatív képkészítés, árnykép, intarzia
Kézimunka	Varrás, fonás, szövés, körmöcske, hímzés, fűzés

Segítséget nyújtunk egyéni elképzeléseik érvényesítéséhez, önkifejezésükhöz.

A szem- kéz koordinációjukat, finommotorikus képességüket változatos formában fejlesztjük. Olyan élményeket biztosítunk, amelyek segítik önkifejezési vágyukat, alkotó kedvüket. Felfedeztetjük a gyermekekkel környezetük szépségeit. Spontán alkotókedvükre építünk, ebből bontakoztatjuk ki a vizuális esztétikai alkotóképességüket, kerülve a siettetést. Példát mutatunk a gyermekeknek. A csoportszobában az eszközök elérhetőek a gyermekek számára.

A nap bármely szakában rajzolhatnak, mintázhatnak, kézimunkázhatnak és barkácsolhatnak. Szövünk rongyból, formálunk agyagból, fonunk csuhéjból, vesszőből. Bemutatjuk a műalkotásokat, a népművészeti tárgyakat, akár eredeti, akár reprodukció formájában.

Az elkészült műveket kiállítjuk az öltözőben elhelyezett faliújságon. Az aktuális témának megfelelően a legszebb gyermekmunkákkal díszítjük az óvoda folyosóit.

Lehetőséget biztosítunk, hogy más csoportba járó gyermekek munkáit is időről időre valamilyen közös téma alapján megtekinthessék.

Az óvodásoknak kiírt rajzpályázatokra a vállalkozó szellemű, tehetséges gyermekek munkáit rendszeresen elküldjük.

A tevékenység közben a gyerekek felszabadultan beszélgethetnek, értékelhetik egymás, és saját munkáikat, énekelhetnek, verselhetnek, mondókázhatnak.

Feladatunk:

- Felkeltjük a gyermekek érdeklődését az ábrázolás eszközei, technikái iránt.
- Megismertetjük őket a gyurmázás, a varrás, hajtogatás, kasírozás, kollázs, montázs és barkácsolás elemeivel.
- Tudatosítjuk a helyes ceruza,- ecset és ollófogást.
- Fejlesztjük szem- kéz koordinációjukat.
- Eljuttatjuk őket a nagymozgásoktól az apró, finom mozgásokig.
- Fantáziájukat megmozgatjuk, fejlesztjük kifejező eszköztárukat.

Fejlettségi mutatók az óvodáskor végére:

- A tevékenységhez önállóan használja a szükséges anyagokat.
- A képalkotás különféle anyagokból, stílussal.
- Szem-kéz koordinációjuk, emlékezetük fejlődik a tevékenység által.
- Az alkotásokban felismerhetőek az élményszerzések, események.

5. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodás korú gyermek óvodai életében a munka jellegű tevékenységek, a kooperatív tanulási formán keresztül fontos szerepet kapnak.

A gyermekek aktív részvételével, és érdeklődésével a munka jellegű tevékenységekben kreatívan fejlesztjük a gyermekek együttműködési készségét.

A mikrocsoportos formában történő munkamegosztás alapja a projekt módszer alkalmazásának.

A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) tevékenységeken keresztül történik.

Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, ezzel biztosítjuk a munka állandóságát és folytonosságát. Fontos, hogy a gyerekek a munka jellegű tevékenységeket, önként, örömmel végezzék. A munkafolyamat segítse a problémamegoldás, feldolgozás útját.

Feladatunk, hogy a felelősi rendszer segítse a szervezési, és összedolgozási folyamatokban a tevékenységek kontrolálását. A tevékenységhez kapcsolódó, spontán beszédhelyzetekben megjelennek a különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérés, köszönés, dicséret verbális kifejezései), a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak. A gyermek értékelése differenciáltan, konkrétan, reálisan, önmagához mérten történik.

Önkiszolgáló munka

Az önkiszolgáló munka a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését, valamint környezetünk rendjének megőrzését és helyreállítását jelenti. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés munkát jelent a gyermek számára, az önkiszolgálás során képességek, kialakult szokások adják az alapját a naposi és a projekt munkának.

Önkiszolgáló munkák:- öltözködés, vetkőzés

- testápolás, mosdózás,
- étkezés.

Naposi munka

A naposi munka közösségi megbízatás. A naposság feladattudatot feltételez. A naponta választott naposok feladatai lehetnek: az asztalterítő leterítése, az étkezéshez szükséges eszközök szétosztása, és egyéb csoportonkénti szokások (ld. Csoportnapló). Óvjuk a naposokat attól, hogy egész nap készültségben legyenek.

Alkalomszerű munka

Arra törekszünk, hogy a gyerekek minél nagyobb önállóságra tegyenek szert, egyszerű feladatok adásával. Egy részük szabályosan ismétlődik, más részük esetleges. Ezek lehetnek:

- teremrendezés,
- segítségnyújtás a felnőtteknek,
- megbízatások teljesítése,
- ajándékkészítés,
- segítségnyújtás a kisebbeknek, stb.

Felelősi munkák

- öltözőfelelős,
- mosdófelelős
- cipős szekrényfelelős

Feladatuk: a mosdó, az öltöző és a cipők rendjének ellenőrzése, illetve a gyermekek figyelmeztetése, ha hiányosságokat vesznek észre. Naponta választott tevékenység. Fontos, hogy mindenki részt vegyen benne.

Kerti munka

A kerti munka a gyermekeknek olyan közösségi jellegű tevékenysége, amely közben átéli munkájuk természetére gyakorolt hatását, megfigyelhetik azokat a változásokat és eredményeket, amelyek munkájuk során létrejönnek.

A gyerekek alkalomhoz és évszakokhoz kapcsolódóan végeznek kerti munkát. Ez is segíti a természet szeretetére, megóvására nevelést.

Évszakokhoz kapcsolódó munkák

- A környezeti témakörökhöz kapcsolódva kérjük őket különböző gyűjtő munkára.
- Száraz gallyak felszedése, falevélseprés
- Csíráztatás, rügyeztetés
- Növények ültetése, gondozása, locsolása, stb.

Növény és állatgondozás

Csoportjainkban található cserepes virág, akváriumok, melyek gondozásához a gyermekek is segítséget tudnak nyújtani, pl. a halak etetése, virágültetés, locsolás.

Feltételek megteremtése:

- Életkorukhoz mért munkalehetőség biztosítása.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
- Megfelelő eszközök biztosítása a munkafolyamat zökkenőmentes lefolyása érdekében.
- Minden olyan munka elvégzése, melyhez kedvük van a gyermekeknek, és az nem veszélyezteti testi épségüket.

6. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

*„A kisgyermek, amit hall, elfelejti,
amit lát, már inkább megjegyzi,
de amiben tevékenyen részt vesz,
az bizonyára belevésődik az emlékezetébe.”*
(Kodály Zoltán)

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. Az óvodást a tanulásban természetes kíváncsisága, érdeklődése motiválja. A gyermekek természetes helyzetekben, tevékenységeken keresztül játékosan szereznek ismereteket. A gyermeket tevékenységi vágya ösztönzi a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz. Felhasználja már meglévő ismereteit, kreatív megoldásokat keres, így a gyermek önmagához képest fejlődik. Folyamatosan és fokozatosan várja az együttműködést, feladattartást és az irányíthatóságot.

A tevékenységekben integrálódik a képességfejlesztés, rendeződnek a műveltségterületek, ismeretek. A tanulási folyamatban érzelmeket közvetítünk, az érzelmek bátor kinyilvánítására motiváljuk a gyermekeket. Az interaktív közös együttléttel, szövegértés, szövegalkotás megalapozásával fejlesztjük kompetenciáikat.

Az ismeretszerzés óvodánkban komplex formában történik:

- szokások alakítása, utánzással modellkövetés és magatartásformák fejlesztése,
- spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- cselekvésen alapuló tanulás,
- gyermeki kíváncsiságra épülő ismeretszerzés,
- tapasztalatszerzés, megfigyelés, felfedezés,
- problémamegoldás fejlesztése.

Mindig tartalmaz választási lehetőséget, amely a gyermek egyéni érdeklődésére épít, és lehetőséget ad a szabad önkifejezésre. Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A különböző motiváló hatásokat megfelelő módon használjuk ki a gyermeki önfejlődés inspirálására. Támogatjuk az eltérő szükségletű gyermekeket az eltérő tanulási stílusok érvényesülésében.

Így biztosítjuk az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését, a differenciálást, az érzelmi légkört, a játék elsődlegességét.

6.1. Projekt

*„Ha a gyerekek csak tudományos
formában és elszigetelten tanulják
meg felismerni a dolgokat a
tanteremben, akkor hogyan lesznek
képesek kibogozni a valódi élet
kapcsolatait?”
/ McMurry/*

Egyszerre kollektivizál és individualizál, mert közös tervezéssel, végrehajtással, ellenőrzéssel együttműködésre, összedolgozásra, munkamegosztásra, kooperativitásra sarkalja a gyermekeket. Ugyanakkor lehetővé teszi, hogy mindenki „testhez álló feladatot” válasszon magának. Ezek a tevékenységek önként vállalt cselekvésben történnek, nem pedig a felnőtt által kreált feladathelyzetekben. Ezáltal, olyan jellemzői vannak, mely a gyermeket saját érdeklődési körével, kíváncsiságával hozza kapcsolatba.

A tevékenységformákban rejlő integrált műveltségterületek összefüggései:

Az általunk alkalmazható projekt módszer jellemzői:

A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen konkrét produktum létrehozása.

1. A tanulás, mint kísérő eszköz van jelen a produktum elérésére irányuló tevékenységekben.
2. A gyermekek aktív részvételére és érdeklődésére épülő együttműködési forma.
3. A konkrét mindennapi életből vett problémákat közösen oldjuk meg, miközben a gyermekek saját elképzelései is megvalósulnak.
4. A központi téma mindig tevékenységekben vagy tevékenységek sorozatában valósul meg.
5. A tevékenységekbe integrált műveltség tartalmak sokoldalú tapasztalatok során épülnek be a gyermeki tudatba. A megismerés fő forrása közvetlen tapasztalás legyen, amely így maradandó tudást biztosít.
6. Szülők bevonása - A szülők a gyerekekkel együtt szereznek tapasztalatokat, élményeket, ezáltal a közöttük lévő szeretetteljes kapcsolat erősödik.

6.2. Komplexitás

Az óvodai nevelés tevékenységi formái nem külön-külön, „foglalkozási ágként” jelennek meg, hanem együttesen szintetizálódnak, organikusan (szervesen) kapcsolódnak az adott tevékenységben.

A középpontban nem kizárólag egy műveltségi terület (pl. vizuális, matematika, anyanyelv stb.) áll, hanem egy tevékenység,

A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. Komplexitása abban rejlik, hogy a gyakorlatban a gyermeket érő élmények, tapasztalatok egyszerre, egy időben jelentkeznek. A komplex foglalkozások rendszere beépül a nevelési folyamat egészébe, ezért nincs meghatározott időpontja.

6.3. Differenciálás

„A kooperatív tanulás mint módszer a konstruktív tanulási elméletre épül, amely szerint az ismeretek elsajátítása mindig alkotó, azaz konstruktív módon történik”
(Óbady, 2005).

A differenciálás tehát, olyan szemlélet, amely természetesnek veszi a gyermekek között meglévő különbségeket, illetve azt, hogy a különböző gyerek számára (a lehetőségek és korlátok figyelembevételével) megfelelő tanulásszervezéssel biztosítani kell az egyéni fejlődéshez szükséges optimális feltételeket. Ez a pedagógiai eljárás a mindennapi pedagógiai munkában valósul meg.

Cél: Az eltérően fejlődő gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodó fejlesztés, - az elsajátítandó anyag tartalmát és szerkezetét, valamint tanulási módszereinket illetően Az egyéni képességeknek megfelelő önvezérelt fejlődés körülményeinek biztosítása. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek sajátosságaiból adódó heterogenitás technikai szervezése.

A differenciálás területei:

- Tartalom alakítása a gyermek érdeklődése, előzetes tudása szerint
- Célban, szintben való igazodás a gyermek tapasztalataihoz, ismereteihez, képességfejlődési szintjéhez
- A munkaformák igazítása a gyermeki igényekhez
- A szervezés módjának igazítása a gyermeki igényekhez
- Irányítás módját is igazíthatjuk a gyermeki igényekhez
- A közvetítés csatornájának megválasztása
- Az információszerző tevékenység folyamatának felépítése
- A nevelés stílusának megválasztása
- A munkavégzés ütemében, tempójában való igazodás a gyermekhez
- Önállóság fokának meghatározása, a segítségadás módja.

A differenciálás munkaformái:

- Frontális munkaforma
- Csoportmunka
- Páros munka
- Az egyénre szabott (individualizált) munkaforma
- Kooperatív tanulás

7. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

7.1. Tehetséggondozás

Intézményünk 2013. augusztus 1-től regisztrált Tehetségpont.

Óvodáskorban minden gyerek tehetség ígéretként fejlesztünk. Az egyes területen kiemelkedő képességű gyerekek kiemelkedő és gyenge oldalának fejlesztése egyaránt fontos az egészséges személyiségfejlődés érdekében.

A tehetséggondozást szakirányú szakképesítéssel rendelkező pedagógus segíti:

- a tehetség felismerésében,
- a képesség felmérésében,
- a fejlesztés tervezésében.

Óvodai tehetségígéretek gondozásának célja, feladatai

Ebben a korai életszakaszban is sokszor felfigyelhetünk olyan gyerekekre, akik az átlagosnál jobb adottsággal rendelkeznek, nagyon motiváltak és ebből adódóan kitartóan hosszú ideig képes egy adott területtel foglalkozni. Ezeket a gyerekeket tehetségígéreteknek nevezzük. Éppen ezért az óvodai tehetséggondozásunk legfontosabb *célkitűzése* :

- a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése /a tehetségígéretek elkallódásának megakadályozása/,
- a kiválóan kreatív tehetségígéretes gyermekek további gondozása gazdagító program keretében,
- a kiemelkedő képességű gyermek erős oldalának tovább erősítése, gyenge területeinek fejlesztése,
- elfogadó, támogató, szeretetteljes légkör biztosítása.

Az óvodánk feladatai:

- sokféle tevékenységek kínálata, ezzel segítve a gyermekeknek érdeklődési irányaik megismerésében,
- egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés,
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése,
- partneri kapcsolat tehetségfejlesztési szakértővel a tehetséges gyermek fejlesztésének érdekében,
- a szülők tájékoztatása és megnyerése a közös munka érdekében,
- segítségadás a szülőknek, a gyermeknek megfelelő iskola kiválasztásában,
- a tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.

Az óvodai nevelés elsődleges tevékenysége a játék. Így a tehetségcsírák adottságainak megfigyelését, azonosítását, majdán képességeik fejlesztését *a játékos tevékenységek* sorozatában vajósíthatjuk meg a legjobban.

Tehetséggondozás óvodás korban

A sikeres tehetséggondozási gyakorlatok egyszerre alkalmazzák az integráló és az elkülönítő elemeket, s a fejlesztést kiterjesztik minden gyerekre. Az óvodában a tehetségcsírák egyéni tehetséggondozása két módon valósul meg:

- ❖ a gyerekek csoportszobájában, a mindennapi tevékenységekbe ágyazottan (3-4-5 éves gyerekek),
- ❖ tehetségműhelyekben (6-7 éves gyerekek).

Az óvodai élet során a tehetségígéretes gyermekek a csoportjaikban játszanak és tevékenykednek, mivel az egyéni tehetséggondozás a játéktevékenységek által valósítható meg a leghatékonyabban. Az óvodapedagógus feladata, hogy elfogadó, szeretetteljes, nyugodt légkört alakítson ki, valamint komplex ismeretek nyújtásával tovább erősítse erős oldalukat, fejlessze gyenge területeiket. Így a kiválóan kreatív gyerekeknek lehetőségük nyílik a tudásuk és a képességeik gyakorlati alkalmazására.

Idősebb korban a felkínált gazdagító foglalkozásokon vehetnek részt a tehetségígéretes gyermekeknek. Az átlagot meghaladó értelmi fejlettséggel, alkotóképességgel és motivációval rendelkező tehetségcsírákat, játékos tevékenységeken keresztül, differenciáló, kiscsoportos foglalkozásokon fejlesztik az óvodapedagógusok. A gazdagító műhelyekbe az 5-6-7 éves gyerekek járnak. Az egyéni odafigyelés csak akkor valósítható meg, ha a csoportok kis létszámúak, ez minimum 6, maximum 14 főt jelent. (Bognár, 2010., 3-4. oldal)

Az óvodai tehetségcsírák gondozását- az ezen elveket magába foglaló *projekt módszer* segíti a leghatékonyabban. A sokszínű témákat és tevékenységeket biztosító projektek megvalósítása során kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezésére, személyiségük optimális fejlesztésére nyílik lehetősége.

Az áttekintés alapján elmondhatjuk, hogy az intézményi tehetséggondozó rendszer kialakításának első lépéseit már megtettük. Kiválasztottuk az egész nevelőtestület számára elfogadható tehetségdefiníciót, megfogalmaztuk az elvi alapokat. Tudatosan átgondoltuk a tehetséggondozásunk célját és feladatait. A csoportokban lévő tehetségígéretesek számára meleg, elfogadó légkört biztosítunk. A mindennapi tevékenységeink alapja változatos és széleskörű élményszerző programok szervezése, amelyeket projekt módszer segítségével dolgozunk fel. Ennek keretében lehetősége van az óvodapedagógusoknak a szabadjáték biztosítására, komplex képességfejlesztésre, egyéni képességek differenciált fejlesztésére és a gyerekek kreativitásának kibontakoztatására.

Kiscsoportos, kreativitás fejlesztő foglalkozások óvodánkban

Óvodánkban jelenleg három különfoglalkozást tudunk biztosítani. A néptánc, a zeneovi és a külön torna lehetőségéről az év eleji szülői értekezleten tájékoztatjuk az érdeklődőket. A jelentkezés a gyerekek érdeklődése, a szülők véleménye és az óvodapedagógusok ajánlása alapján történik. A programokat vezetők az óvodapedagógusi oklevél mellett rendelkeznek a saját területükre vonatkozó speciális végzettséggel, szakvizsgával. Kiemelt feladatuk a tehetségígéretes erős oldalának támogatása, valamint a lemaradó területek fejlesztése. A gyerekek olyan komplex többlet ismereteket kapnak, amivel a közeljövőben a csoport keretein belül nem foglalkoznának. A foglalkozások biztosítják, hogy a hasonló érdeklődésű tehetségígéretesek egymásra találhassanak.

Néptánc:

Célja: A néphagyományokon alapuló játékos, táncos nevelés és mozgáskultúra megalapozása.

Feladata:

- A magyar népi játékok gazdag és változatos világán keresztül érdeklődésük felkeltése a népi kultúra iránt.
- Néptáncaink gyerekek lábára igazított egyszerű változatainak megismertetése.
- A tehetségígéretes gyerekek felismerése és segítése.

Minden évben lehetőségük adódik arra, hogy az óvodai Szüreti mulatságon és Kerti partin táncos összeállítással mutassák meg tudásukat, tehetségüket.

Zeneovi:

Célja: Zenei tehetségígéretes zenei kreativitásának, zenei képességének fejlesztése énekes népi játékok és igényesen válogatott kortás alkotások segítségével.

Feladata:

- A dalanyag és a képességfejlesztő feladatok magasszintű összeállítása.
- A zenei kreativitás, alkotókedv felébresztése, fejlesztése.

Óvodánkban minden évben hagyományosan Ének versenyt rendezünk a nagycsoportos gyermekek számára. Oklevelet, emléklapot, kifestőt kapnak jutalmul. A versenyen való részvétel jó alkalom a zenei ízlésük, bátorságuk, türelmük, kudarcűrő képességük, egymás iránti toleranciájuk fejlesztésére.

Gyermektorna:

Célja: Az egészséges életmódra nevelés, a mozgás szeretetére nevelés, tehetségígéretes gyerekek felfedezése, mozgásfejlődésük segítése.

Feladata:

- A gyerekek mozgásigényének kielégítése.
- Állóképességük, téri tájékozódó képességük, mozgáskoordinációjuk fejlesztése.
- Mozgásos játékok szervezése.
- Váltóversenyek, tornaversenyek szervezése.

A debreceni általános iskolákban rendezett sportvetélkedők alkalmával, közösségi sportrendezvényeken találkozhatnak más, hasonlóan kiemelkedően jó mozgással rendelkező, tehetségígéretes kortársaikkal.

7.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a megfelelő fejlettségi szint.

A sajátos nevelési igényű gyermekek intenzív megsegítésének, többirányú kezelésének, integrált óvodai nevelésének és differenciált beiskolázásának problémája az utóbbi időszakban egyre hangsúlyosabb kérdésként vetődik fel. A korai felismerés és fejlesztés gondolata a nemzetközi és hazai köztudatban egyre fokozottabban szerepet játszik, hatása a törvényi változásokban realizálódik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének felvállalásával kielégítjük a körzetünkben élő gyermekek szükségleteit.

Célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek jogai:

A sajátos nevelési igényű gyermek különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai és speciális irányú ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. Amennyiben a gyermek tankötelezettségét sajátos nevelési igénye miatt nem tudja teljesíteni, attól az évtől, amelyben az 5. életévét betölti, az óvodai nevelési év első napjától kezdődően a fejlődését biztosító, fejlesztő felkészítésben vesz részt. A képzési kötelezettség a tankötelezettség fennállásának végéig tart, idejének meghosszabbításáról a szakértői és a rehabilitációs bizottság dönt.

A sajátos nevelési igényű gyermek szüleinek joga és kötelessége:

A szakértői vélemény eredménye alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa.

1. Szervezési feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki
 - a védőnői hálózattal,
 - az e területen működő civilszervezetekkel.
- Beiratkozáskor fokozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlására az óvodai csoportok kialakításánál.
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében
 - szülői értekezleteken,
 - egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

2. A nevelőtestület együttműködése

- Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazotti közössége rendszeresen tart
 - munkatársi értekezletet,
 - szakmai műhelyfoglalkozást.
- Tervezett látogatást szervezünk az óvodavezető, helyettese és a munkaközösség vezetői részvételével, ahol megfigyeljük
 - egyes gyermekek fejlődését,

- alkalmazott pedagógiai módszereket,
- további feladatokat.

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- Anamnézis felvétele az óvodába lépéskor
- Tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük:
 - Egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását.
 - Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt.
 - Értelmi fejlesztést.
 - Anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését.
 - Hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztését, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését.

4. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

- Az óvoda gyermekorvosa és védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket. Ezeken a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémákra, a vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra.
- A szülői értekezletek témái közé beépítjük a tanácsadás lehetőségét a védőnők bevonásával.
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel:

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat
- Védőnői hálózat
- Szakmai szolgáltatók
- Civilszervezetek

Célunk, hogy a szervezetekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. A különböző partnerekkel és szervezetekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez, az életesély növeléséhez.

6. Óvoda – iskola átmenet támogatása

- Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk a képességfelmérés (4 éves kori mérés) eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével
 - a motivációra,
 - a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségre, a gyakorlás biztosítására a tanulási képességek megalapozása érdekében,
 - a tudás és az alkotóvágy kialakítására, erősítésére a minél gyakoribb pozitív megerősítés módszerével.
- Szülői értekezleten, egyéni megbeszéléseken iskolákkal közösen tanácsadással segítjük a szülőket az iskolaválasztásban.
- A gyermekek számára iskolalátogatást szervezünk.
- Az iskolákkal kapcsolatot tartunk, és információt cserélünk a gyermekek haladási üteméről.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Az intézményi közösségi életbe való beilleszkedés megkönnyítése érdekében, játszó délelőttöt szervezünk a gyermekeknek, ahol a szülők ismerkedhetnek az óvodával, és az itt folyó pedagógiai munkával.
- Minden szülővel személyes, közvetlen kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy
 - a szülők kérdéseikkel, bizalommal forduljanak a pedagógusokhoz és az óvoda vezetéséhez,
 - megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermek szociális hátterét,
 - közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt,
 - bekapcsolódjanak az óvoda életébe.
- A gyerekekről fejlődési naplót vezetünk, amelyben az óvodába érkezéstől folyamatosan rögzítjük fejlődésüket. Ebbe a szülők fogadóórán betekinhetnek.

- A tájékoztatás alapjául
 - a fejlesztési napló bejegyzései,
 - a gyermek alkotásai,
 - a nyílt foglalkozásokon való részvétel lehetőségei szolgálnak.

7.3. A fejlődés nyomon követése óvodánkban

Az óvodás gyermek folyamatosan változik. Fejlődésének, érésének megfigyelésére folyamatosan szükség van. Igyekszünk a nap folyamán természetes helyzetekben megfigyelni gyermekeinket. Figyelembe vesszük előzetes ismereteiket, amelyet már az óvodába lépése előtt, családlátogatás alkalmával, a szülőkkel beszélgetve, anamnézisben rögzítünk. Ebből kiindulva, minden gyermek saját fejlődését követjük nyomon.

Nevelőmunkák fontos része a tényleges fejlesztés.

Célunk a gyermek megismerése, és az ebből kiinduló tervezés, melynek eszköze a mérés.

A gyermek megismerése után elkészítjük az egyéni fejlesztési tervet, ahol a játék, az erkölcsi értékrend, a szocializáció, és a hétköznapi készségek is szerepet kapnak.

A gyermek aktuális fejlettségét az óvodai évek során évente kétszer, novemberben és májusban, táblázatban a következő területeken rögzítjük és értékeljük.

- Szociális képességek
- Értelmi képességek
- Verbális képességek
- Testi képességek

A biztos iskolakezdés érdekében az iskolaköteles gyermekek képességeinek, készségeinek fejlődését a DIFER vizsgálati módszerrel mérjük. A mérést a csoportban dolgozó óvónők végzik. Az egyéni fejlődési naplót a szülők ismerik, évente kétszer megtekintik, ezen felül fogadóóra keretében az év során bármikor belenézhetnek. A személyes adatokat önként, aláírásukkal hozzájárulva szolgáltatják.

8. BOLDOG ÓVODA PROGRAM

A program célja

A pozitív pszichológia eredményeire építve adjunk ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez kidolgozott Boldogságóra programmal. Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élményben gazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet.

BOLDOG ÓVODA PROGRAM-hoz óvodánk a 2018/2019. nevelési évben csatlakozott a „Boldog óvoda” programhoz. Kiemelt feladatunk a 3-6 éves gyermekekben a boldogságra való képesség erősítésére, kibontakoztatása. Pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaik tiszteletének erősítése. A szeretetteljes, vidám légkör hozzájárul a gyermekek pozitív pszichés fejlődéséhez, ezáltal kihat egészségükre, szomatikus fejlődésükre egyaránt.

A Boldogságóra Program 10 egymásra épülő témából áll, s ezek fokozatosan tárják a csoport, gyermekek elé a boldogság sokféle lehetőségeit, területeit, az arra való törekvés feltételeit.

Boldogóráink tematikája a következők:

- A hála gyakorlása
- Az optimizmus gyakorlása
- Társas kapcsolatok ápolása
- Jó cselekedetek gyakorlása
- Elköteleződés egy cél mellett
- Megküzdési stratégiák
- Apró örömök élvezete
- A megbocsátás gyakorlása
- Testmozgás
- Fenntarthatóság

A boldogságórák előnyei:

- Fejleszti a gyermekek problémamegoldó képességeit
- Szélesíti a gyermekek látókörét és gondolkodásmódját
- Testi, szellemi és társas erőforrásokat épít
- Ellensúlyozza a negatív érzelmeket
- Óvja a gyermekek mentális egészségét
- Csökkenti az agressziót a gyermekközösségben
- Javulnak a gyermekek tanulási eredményei

(Szerzők: Bagdi Bella, prof. dr. Bagdy Emőke, Tabajdi Éva)

9. GYERMEKVÉDELEM

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

2. szervezési feladatok
3. a nevelőtestület együttműködése
4. a pedagógiai munka kiemelt területei
5. a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok
6. együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
7. óvoda – iskola átmenet támogatása
8. szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
9. intézményi önértékelés, eredményesség

Az óvodai nevelés folyamatában a gyermeki jogok tiszteletben tarása, védelme, erősítése, érvényre juttatása.

A gyermeknek joga van:

- A nevelési és oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák. Óvodai napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki (játékidő, levegőztetés, pihenőidő, étkezés, testmozgás).
- A gyermek emberi méltóságának és személyiségének tiszteletben tartása érdekében nem vethető alá embertelen, megalázó büntetésnek, testi fenyegetésnek, zaklatásnak, idetartozik az étel erőltetése, a levegőztetés megvonása is. A gyereket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- A gyerek joga, hogy képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.
- Vallási vagy világnézeti, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, fogyatékossága, egészségi állapota nem sérthető.
- A gyerek nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik, mely szerint az ismeretek közlését, átadását tárgyilagosan és többoldalúan kell megvalósítani. Biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételét.
- A gyerek cselekvési szabadságát, családi életéhez, magánélethez való jogát az óvoda nem korlátozhatja, de a gyerek ezen jogának gyakorlása közben nem veszélyeztetheti saját, illetve társai, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét. Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéshez, fejlődéséhez való jogát.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozójától csak a saját érdekében, törvényes, meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A gyermeki jogok védelme: a gyermeki jogok védelmére köteles minden olyan természetes és jogi személy, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, a gyermek ügyeinek intézésével foglalkozik.

Szülői jogok és kötelességek

- A szülő joga, hogy megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, intézményi minőségirányítási programját, szervezeti és működési szabályzatát, házirendjét, és tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról. A házirend egy példányát a beiratkozáskor a szülőnek betekintés céljából át kell adni.
- Joga, hogy saját gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, a gyermek neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- Az intézmény vezetője és a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon.
- Kezdeményezheti szülői szervezet, óvodaszék létrehozását, s abban tevékenyen közreműködhet.
- A szülő kötelessége, hogy gondoskodjon a gyermeke testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Biztosítsa gyermeke zavartalan és rendszeres óvodába járását.
- Amennyiben a szülő a gyermeket másik óvodába kívánja elvinni, akkor az új óvoda igazolását meg kell kérni. A visszajelzés hiányában értesíteni kell az illetékes jegyzőt.
- Kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését, és a tőle elvárható módon segítse a fejlődés folyamatát, valamint a gyermek közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását.
- Rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével, foglalkozó pedagógusokkal, és részükre az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg.
- Tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait.

Célunk:

A prevenció, a lakótelepen élő gyermekek esélyegyenlőségének növelése, a gyermeki jogok és érdekek érvényesítése, testi- lelki egészségüknek és a családban történő nevelésüknek elősegítése, szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Feladatunk:

- A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek és családok segítése.
- A gyermekek fejlődését korlátozó ártalmak kiszűrése, külső speciális szakemberek bevonásával / logopédus, Pedagógiai Szakszolgálat /.
- Külső segítőkkel, gyermekvédelmi szervekkel, intézményekkel való kapcsolattartás, együttműködés.

A társintézményekkel való kapcsolattartás mélyítése / bölcsőde, szomszédos iskolák, óvodák/ a prevenció minden gyermekre való kiterjesztése.

A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

- Az óvoda gyermekorvosa és védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket. Ezeken a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémákra, a vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra.
- A szülői értekezletek témái közé beépítjük a tanácsadás lehetőségét a védőnők bevonásával.
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel.

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

1. szint az óvodapedagógusok szintje:

- Biztosítja a gyermeki jogok érvényesülését.
- Hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismeri.
- Szükség esetén megfelelő szakemberhez, intézményhez irányítja, megszervezi a gyermek felzárkóztatását.
- Biztosítja a gyermekek differenciált és egyéni fejlesztését.
- Figyelemmel kíséri a gyermek rendszeres óvodába járását.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja (a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít).

- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő,-
óvó intézkedésre javaslatot tesz.
- Közreműködik az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében.

2. szint Gyermekvédelmi felelős szintje:

- Nevelési év elején megtervezi az adott év gyermekvédelmi feladatait.
- Az óvónő segítségével felméri a hátrányos és veszélyeztetett gyermeket.
- Nyilvántartást vezet a HH/HHH gyermekekről.
- Kapcsolatot tart a családsegítő szolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal.
- Koordinálja a probléma kezelését, feljegyzi a családokkal kapcsolatos intézkedéseket.
- A gyermekek és a családok anyagi és szociális helyzetéből fakadó különbségeit a család és más intézmények bevonásával, fenntartó közreműködésével a lehető legkisebbre csökkenti.
- Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvónőkkel.
- A fogadó órák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a felmerülő problémák és kérések megbeszélésére.
- Részt vesz a gyermekjóléti szolgálat által kezdeményezett esetmegbeszélésen.

3. szint Óvodavezető szintje:

- Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- A gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítése, és az érvényesítés ellenőrzése.
 - Kapcsolat felvétele az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.
 - Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról.
- Rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, a családsegítővel és az érintett óvónőkkel folyamatosan egyeztet, és a megfelelő intézkedéseket megteszi.

- A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt (gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek).
- Írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős, és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.
- Segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.

10. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Család

Az óvodai és a családi nevelés egységének megteremtésére, nevelőpartneri viszony kialakítására és működtetésére törekszünk.

Az óvoda és család harmonikus kapcsolatának megteremtése a gyerekek fejlődése érdekében nélkülözhetetlen.

Alapelveink:

- A nevelésben az Óvoda ismerje el a család elsődlegességét, meghatározó szerepét.
- Az óvónő fogadja el a szülőt, még akkor is, ha a gyermeknevelésben hiányosságokat tapasztal (ha a gyermek biztonsága nincs veszélyben) tisztelje a szülőt!
- Odafordulást, segítő szándékot érezzen mindenkor.
- A kapcsolat épüljön kölcsönös tapintatra.

A szülőkkel való együttműködés megszervezése:

- Szülői értekezletek témamegjelöléssel, szülői igény alapján is - SzM értekezletek
A "kerekasztal beszélgetés" formájában zajló szülői értekezleten a hangulat oldott, témához igazodó és az óvodapedagógus - szülő közötti partneri kapcsolatra tevődik a hangsúly, miközben az óvodát, a csoportot, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg.
- Befogadás időszaka
- Fogadóórák- tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
A szülőket tájékoztatjuk a pedagógusok és az óvodavezető fogadóóráinak időpontjáról. A négy szemközti megbeszélések lehetőséget adnak az őszinte, tényfeltáró tájékoztatásra.

Szükséges a szülők kezdeményezése, de szükség esetén a pedagógus ajánlja fel az együttműködés e formáját. Fontos, hogy a szülő a segítő szándékot tapasztalja meg, ***megoldási és megerősítési módszereket közösen tisztázzák, hatását nyomon követik.***

- Nyíltnapok, játék délelőttök szervezése

A megfelelő együttműködés érdekében bemutatjuk a szülőknek az óvoda működését.

Nyílt napokon a szülők mintát láthatnak az óvónő-gyermek közötti kommunikációra, a gyermek közösségben megfigyelhető viselkedésére, a társakkal való együttműködésre.

Ugyanakkor lehetőséget biztosítunk a szülő-gyermek együttes tevékenykedtetésére.

- Óvodai beiratkozás előtt betekintő játszóházi napok Az új szülők már beiratkozás előtt betekintheznek gyermekükkel az óvodai csoportokba, megfigyelhetik az itt folyó nevelőmunkát

Szülők bevonása óvodai rendezvényekbe

- ünnepek
- kirándulások
- hagyományápolás
- kerti parti
- szüreti mulatság
- az óvoda épületének és udvarának szépítése

Folyamatos információnyújtás –napi megbeszélés, étrend kiírás, faliújság

Bölcsőde

A bölcsődéből érkező gyerekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gondozónők társaságában megismerkedjenek az óvodánkkal. A befogadás gondos előkészítéséhez tartozik az is, hogy szüleiknek tájékoztató jellegű szülői értekezletet tartunk.

A gyermek nevelésében a folyamatosság biztosítása a feladatunk. Törekszünk arra, hogy az egy csoportba járó gyerekek egy óvodai csoportba kerüljenek.

Iskola

Az intézményes nevelés második lépcsőfoka a kisiskoláskor, amely napjainkban kiemelt figyelmet kap az óvodából iskolába történő átmenetet érintve.

A körzetes iskoláinkkal – Debreceni Bolyai János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Debreceni Árpád Vezér Általános Iskola, Debreceni Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola, a Debreceni Gönczy Pál Általános Iskola – folyamatos kapcsolatot ápolunk.

Az iskolák alsós nevelői és az igazgatói bemutatják intézményeiket a leendő első osztályosok szüleinek. Az iskolákban szervezett nyílt napokra, és rendezvényekre rendszeresen ellátogatunk a nagycsoportosokkal.

- Az óvónő és a csoport iskolai nyílt napokon vesznek részt.
- Szülői értekezlet vendégeként meghívjuk a leendő tanító nénit, hogy az iskolaérettségről nyújtson tájékoztatást.
- Rajzpályázatok, meseíró pályázatok, kiállítások, ki mit tud programok hirdetése egymás felé. Az eredményes programok szervezésében mind óvodapedagógusok és tanítók is részt vesznek egyaránt.

Óvodán kívüli intézmények

Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

Folyamatosság, rendszeresség és kölcsönösség jellemzi a kapcsolatot, amely biztosítja az óvodánk zavartalan jó színvonalon való működését.

Szeretnénk, ha az intézményünkben folyó szakmai munkával megismerkednének, ezért rendezvényeinkre, tanácskozásainkra hívjuk és várjuk őket.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni személyes megbeszélések
- Értekezletek, tanácskozások
- Részvétel az óvodai rendezvényeken

Debreceni Intézményműködtető Központ

A Görgey Utcai Óvoda használatában lévő vagyon használatával, védelmével összefüggő feladatok teljesítéséért felelős szervezeti egység.

Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Debreceni Tagintézmény

Nagyon sok segítséget kapunk tőlük a tanulási és magatartási zavarral küzdő gyermekek fejlesztéséhez.

Pszichológiai, fejlesztőpedagógiai és logopédiai segítséget nyújt. Segít megállapítani az iskolaérettséget, mérésekkel, fejlesztési javaslatokkal támogatja a gyermekek nevelését.

Külső szakember, logopédus, fejlesztőpedagógus munkájával segíti az óvodapedagógus fejlesztőmunkáját.

Célszerűnek tartjuk, hogy a Szakszolgálat szakemberei lehetőségükhöz képest a gyermeket a saját csoportjában nézzék meg, mert a gyermek magatartási és beilleszkedési zavarai ott mutatkoznak meg.

Szakszolgálatok

Az általuk kezdeményezett konferenciákon, képzéseken képviseljük intézményünket.

Szaktanácsadói tevékenységüket éves munkatervünk alapján vesszük igénybe.

1. A logopédus hetente tart fejlesztő foglalkozást óvodánkban.
2. DMJV Gyermekvédelmi Intézmény Családsegítő Központja: óvodánkban egy óvodapedagógus tartja a kapcsolatot a Központtal, tájékoztatja a nevelőtestületet, szükség esetén segít lépéseket tenni.
3. DMJV Gyermekvédelmi Intézmény Gyermekjóléti Központja

Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar

A Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Főiskolai Karával szakmai szempontból nagyon fontos a kapcsolattartás. Minden évben vállaljuk a főiskolai hallgatók gyakorlati képzését és államvizsgáztatását. Ez szakmai megújulás és kihívás számunkra. A főiskola által szervezett továbbképzéseken rendszeresen részt veszünk

Zöld Kör

A Zöld Kör, mint civil szervezet a környezettudatosságra nevelésünk megvalósításában segít. Ismereteiket rendszeresen, játékos formában megosztják a gyermekekkel. A környezetvédő szakemberek részt vesznek zöld napjainkon, zöld hetünkön.

Magyar Vöröskereszt

2018. január 01-től Bázis Óvoda lettünk, melynek keretében szoros kapcsolatot ápolunk a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével. Óvodásaink illetve szüleik tagjai a szervezetnek, amellyel támogatják óvodánkat. Különböző rendezvényeket szervezünk a Magyar Vöröskereszttel együttműködve, mely részletesen a csoportnaplóban található.

Boldog Óvoda

Minden évben egy csoport kapcsolódik be a 10 hónapos programsorozatba.

Közművelődési Intézmények:

1. Vojtina Bábszínház
2. Csokonai Színház
3. Botanikus kert
4. Gyermekkönyvtárak

Egyéb:

Továbbképzések

Szakmai napokon való részvétel

Hallgatók szakmai gyakorlatának biztosítása

NEVELÉSI PROGRAM ESZKÖZ IGÉNYE

2017.

Tárgyi eszközök megnevezése	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
<i>Helyiségek bútorszata és egyéb berendezési tárgyai</i>		
Szőnyeg	10	10
<i>Tisztálkodási és egyéb felszerelések</i>		
Abrosz	40	40
<i>Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök</i>		
Takarítógép	1	1
<i>Egészség- és munkavédelmi eszközök</i>		
Munkaruha	-	1 udvaros
Védőruha	-	17 óvónő
		12 technikai dolgozó

Különféle játékok (mozgásos játékok)		
Gyermekbicikli, roller	-	10 db

A beszerzések során előnyben részesülő eszközök és felszerelések:

- A kötelező eszköz és felszerelés jegyzéknek való megfelelés
- Egyéni fejlesztést szolgáló eszközök

Legitimációs záradék

1. Véleményezte: dátum:.....
.....

2. Egyetértését nyilvánította: dátum:
.....

3. Készítette és elfogadta: Az óvoda nevelőtestülete dátum:.....
.....

4. Jóváhagyta: dátum:.....
.....

Irattári száma: dátum:.....

Hatályba lép: dátum:.....

Érvényességi rendelkezés: visszavonásig érvényes

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- Nevelőtestületi javaslat
- Partneri igények változása
- Törvényi változás